

MATERIAŁY KONFERENCYJNE

14. Ogólnopolska Konferencja
POMOC DZIECIOM
- OFIAROM PRZESTĘPSTW
Warszawa, 23-24 X 2017

Organizatorzy:

DAJEMY
DZIECIOM
SIĘ

dawniej
Fundacja
Dzieci
Niczje

Organizatorzy:

dawniej
Fundacja
Dzieci
Niczycie

14. Ogólnopolska Konferencja
POMOC DZIECIOM
- OFIAROM PRZESTĘPSTW
Warszawa, 23-24 X 2017

Konferencja pod honorowym patronatem:

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

RZECZNIK PRAW DZIECKA
Marek Michałek

Komitet organizacyjny

Fundacja Dajemy Dzieciom Się

Monika Horna-Cieślak
Małgorzata Ćwiek
Maria Keller-Hamela
Urszula Kubicka-Kraszyńska
Monika Sajkowska
Katarzyna Smolińska
Renata Szredzińska
Joanna Włodarczyk

Urząd Miasta Stołecznego Warszawy – Biuro Pomocy i Projektów Społecznych

Danuta Kuciewicz
Marek Pajer

Konferencja współfinansowana jest ze środków:

14. Ogólnopolska Konferencja
POMOC DZIECIOM
- OFIAROM PRZESTĘPSTW
Warszawa, 23-24 X 2017

SPIS TREŚCI:

INFORMACJE ORGANIZACYJNE	5
PROGRAM KONFERENCJI	
PONIEDZIAŁEK, 23 PAŹDZIERNIKA	6
WTOREK, 24 PAŹDZIERNIKA	7
PLANY I UKŁAD SAL	8
NOTKI BIOGRAFICZNE PRELEGENTÓW	10
ABSTRAKTY WYSTĄPIEŃ	17
OFERTA EDUKACYJNA	
PLATFORMA EDUKACYJNA	30
PUBLIKACJE	31
NOTATKI	33
CENTRUM POMOCY DZIECIOM	38

INFORMACJE ORGANIZACYJNE

Organizatorzy zapewniają materiały konferencyjne, a w trakcie przerw – kawę w holu głównym na VI piętrze oraz lunch w Sali Skłodowskiej na IV piętrze.

Sesje w Sali Koncertowej będą prowadzone w języku polskim i angielskim. Organizatorzy zapewniają tłumaczenia wszystkich sesji na język polski/angielski. Słuchawki dostępne będą w sali.

Pieczętkę i podpis na delegacji można uzyskać w punkcie informacyjnym w holu głównym na VI piętrze.

Ewaluacja konferencji będzie dostępna od 2 listopada do 17 listopada br. na platformie edukacyjnej Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę www.edukacja.fdds.pl.

Wypełnienie ankiety ewaluacyjnej jest warunkiem uzyskania certyfikatu uczestnictwa w konferencji.

Film pt. „Pokój” wyświetlany będzie w Sali Koncertowej.

PROGRAM KONFERENCJI PONIEDZIAŁEK, 23 PAŹDZIERNIKA

8.00-9.30 Rejestracja uczestników

9.30-11.00 Sesja inauguracyjna

Powitania organizatorów i patronów honorowych konferencji

Wykład inauguracyjny: Zawiadamianie o przestępstwach wobec dzieci w świetle nowelizacji Kodeksu karnego
– Justyna Podlewska

11.00-11.30 Przerwa na kawę

11.30-13.00 Sesja plenarna

Pomoc dzieciom-ofiarom przestępstw

Standardy pomocy dzieciom – ofiarom przestępstw: model wdrażany w ramach projektu Promise – *Olivia Lind Haldorsson, Belgia*

Systemowa interwencja i pomoc dzieciom – ofiarom wykorzystywania seksualnego i przemocy: na przykładzie Barnahus Linköping – *Anna M. Pettersson, Szwecja*

Moderator: Maria Keller-Hamela

13.00-14.00 Lunch

14.00-15.30 Sesje równoległe

Sala Koncertowa

Standardy pomocy dzieciom – ofiarom przestępstw
– *Olivia Lind Haldorsson, Belgia*

Moderator: Beata Wojtkowska

Sala Rudniewa

Konsekwencje negatywnych doświadczeń w dzieciństwie. Jakie są i jak można im zapobiec?

Przemoc wobec dzieci – konsekwencje i zapobieganie
– *dr n. med. Paulina Karwowska*

Negatywne doświadczenia w dzieciństwie i ich korelacje w życiu dorosłym
– *Joanna Włodarczyk, Katarzyna Makaruk*

Konsekwencje krzywdzenia w dzieciństwie
– *dr Agnieszka Izdebska*

Moderator: Renata Szredzińska

Sala Miłosa

Dziecko poza rodziną biologiczną. Planowanie równoległe (Paralell Planning)
– skoncentrowane na dziecku podejście do planowania stałej opieki nad dzieckiem
– *Joanna Gorczowska*

Sala A

Biegły psycholog wobec problemu wykorzystania seksualnego dziecka – *Teresa Jaśkiewicz-Obydzińska, Ewa Wach*

Sala B

Czynniki kulturowe chroniące dzieci przed krzywdzeniem w świecie Wschodu i Zachodu – z doświadczeń psychologów międzykulturowych
– *Jolanta Zmarzlik, Anna Kawalska*

15.30-16.00 Przerwa na kawę

16.00-17.30 Sesje równoległe

Sala Koncertowa

Systemowa interwencja i pomoc dzieciom – ofiarom wykorzystywania seksualnego i przemocy: na przykładzie Barnahus Linköping
– *Anna M. Pettersson, Szwecja*

Moderator: Renata Szredzińska

Sala Rudniewa

Ochrona dziecka w sytuacji rozwodu rodziców – rozwiązania prawne i dobre praktyki

Dziecko w konflikcie okołorozwodowym. Widziane i niewidziane
– *Agnieszka Olszewska*

Jak prawne rozstrzygnięcia wpływają na codzienną sytuację dzieci w trakcie rozwodu rodziców?
– *adv. Emilia Naumann*

Podmiotowość dziecka w procesie rozwodowym
– *sędzia Arkadiusz Mrowiec*

Moderator: Agnieszka Kwaśniewska-Sadkowska

Sala Miłosa

Metodyka przesłuchiwania małoletnich świadków
– *Maria Keller-Hamela*

Sala A

„Najważniejsze jest niewidzialne dla oczu”. Jak zobaczyć „najważniejsze”?
– *Alina Prusinowska-Marek, Elżbieta Matusiak*

Sala B

Terapia samouszkodzeń u nastolatków doświadczających wykorzystywania seksualnego – *Joanna Marszał-Kotas*

17.45-19.45 Projekcja filmu „Pokój” – komentarz: *Jolanta Zmarzlik*

PROGRAM KONFERENCJI WTOREK, 24 PAŹDZIERNIKA

9.30-11.00 Sesja plenarna

Narodowa strategia na rzecz ochrony dzieci przed przemocą – *Marek Michalak, Rzecznik Praw Dziecka*
 Dzieci się liczą 2017 – o zagrożeniach bezpieczeństwa i rozwoju dzieci w Polsce – *dr Monika Sajkowska, Renata Szredzińska*
 Realizacja zasady przestrzegania dobra dziecka. Definiowanie i praktyka – *dr Magdalena Arczewska*
 Moderator: Krzysztof Sarzała

11.00- 11.30 Przerwa kawowa

11.30-13.00 Sesje równoległe

Sala Koncertowa

Prawny obowiązek zawiadomienia o przestępstwach wobec dzieci – praktyczne konsekwencje zmian w Kodeksie karnym – *Justyna Podlewska, dr Grzegorz Wrona, Renata Durda*

Sala Rudniewa

Cyberprzemoc. Czego i jak uczyć młodych ludzi, by jej zapobiegać? – *prof. dr hab. Jacek Pyżalski*

Sala Miłosza

Udział psychologa w przestuchaniu dziecka – *Monika Horna-Cieślak, Paulina Wnukiewicz, Monika Olejnik, Alicja Budzyńska*

Sala A

Rozmowa z dzieckiem doświadczającym przemocy lub wykorzystywania seksualnego – *Magdalena Zawadzka*

Sala B

Prawa dziecka – 6 zasad – *Renata Szredzińska, Beata Wojtkowska, Marta Skierkowska*

13.00-14.00 Lunch

14.00-15.30 Sesje równoległe

Sala Koncertowa

Zachowania autodestrukcyjne dzieci i młodzieży

„Tę się, ponieważ...” – samookaleczenia dzieci i młodzieży: z doświadczeń Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111 – *Lucyna Kicińska*

Czy profilaktyka zachowań samobójczych u młodzieży jest możliwa? Szkolne i medialne sposoby prewencji – *Marta Soczewka*

Samobójstwa młodzieży. Jak identyfikować zagrożenia? Jak pomagać młodzieży zagrożonej samobójstwem? – *dr n. med. Krzysztof Szwałca*

Moderator: Łukasz Wojtasik

Sala Rudniewa

Kościół wobec problemu wykorzystywania seksualnego małoletnich – system profilaktyki w budowie

Polityka ochrony małoletnich w ramowym dokumencie Konferencji Episkopatu Polski – *o. dr Adam Żak SJ*

Realizacja polityki ochrony dzieci przez niektóre jednostki kościelne – *dr Anna Seredyńska*

Motywacje i trudności profilaktyki w różnych formach duszpasterstwa młodzieży na przykładzie diecezji opolskiej – *ks. Łukasz Knieć*

Jak włączyć do współpracy rady pedagogiczne? Relacja z doświadczeń instytucjonalnych – *dr Ewa Dziewońska, s. Karina Katarzyna Baca*

Moderator: dr Monika Sajkowska

Sala Miłosza

Nowe spojrzenie na zaburzenia przywiązania. Jak krzywdzenie w okresie wczesnodziecięcym wpływa na neurobiologiczny rozwój dziecka – *dr n. med. Anna Szczepaniak*

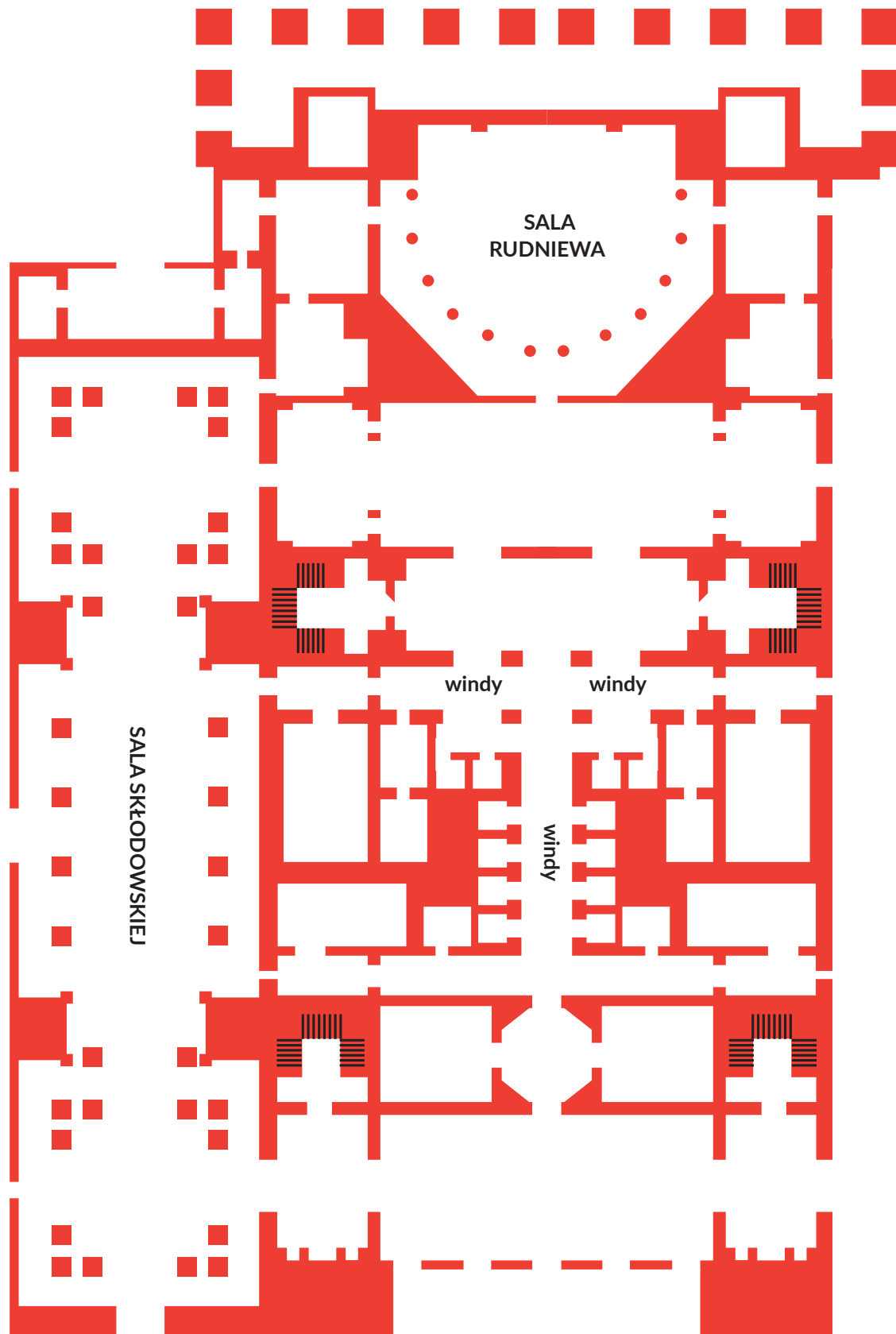
Sala A

Emocje na sali sądowej. Warsztat dla sędziów – *dr Magdalena Najda*

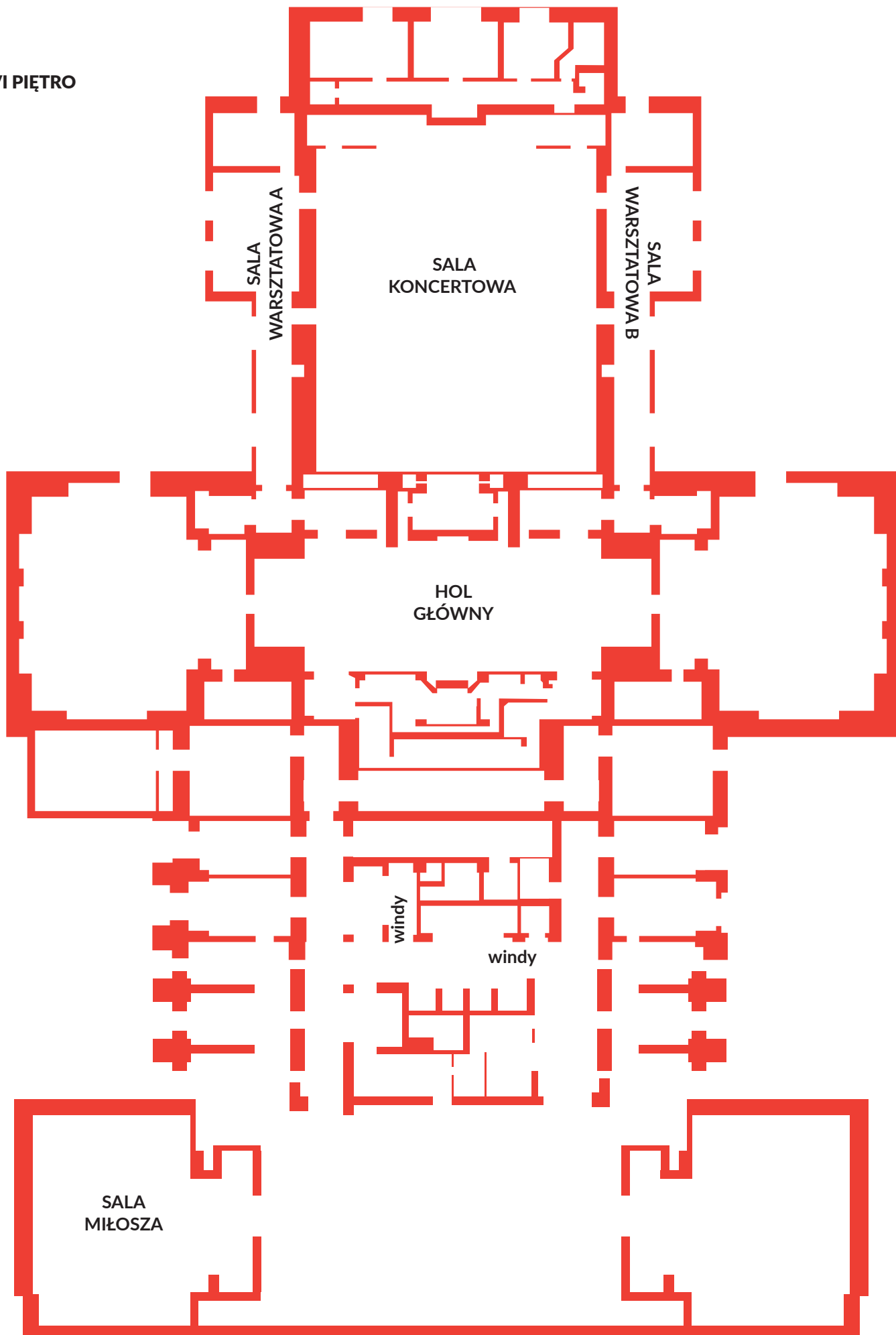
Sala B

Wysłuchanie dziecka – *Alicja Budzyńska*

IV PIĘTRO

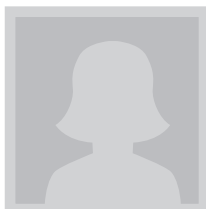
VI PIĘTRO

NOTKI BIOGRAFICZNE PRELEGENTÓW

Magdalena Arczewska – socjolog i prawnik, adiunkt w Instytucie Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego. Badaczka i trenerka z kilkunastoletnim doświadczeniem. Specjalizuje się w badaniach dotyczących polityki społecznej oraz współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi na szczeblu rządowym i samorządowym. Wiceprezes zarządu Stowarzyszenia Sędziów Rodziny w Polsce.

s. Karina Katarzyna Baca – oligofrenopedagog, logopeda. Dyrektor Niepublicznego Przedszkola Sióstr Nazaretanek w Kalwarii Zebrzydowskiej.

Alicja Budzyńska – psycholog. Jest biegłym sądowym, wydaje opinie sądowo-psychologiczne w sprawach z udziałem dzieci. Pracuje w Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, gdzie zajmuje się diagnozą i terapią dzieci krzywdzonych oraz ich rodzin. Prowadzi szkolenia dla różnych grup profesjonalistów z zakresu problematyki dziecka krzywdzonego. Jest koordynatorką Warszawskiej Sieci Pomocy Dzieciom. W FDDS koordynuje studium „Opiniowanie sądowo-psychologiczne w sprawach z udziałem dzieci”. Posiada rekomendacje Polskiego Towarzystwa Psychologicznego w zakresie diagnozy spraw rodzinnych i nieletnich oraz psychologicznej oceny zeznań świadków. Jest autorką poradnika dla profesjonalistów *Jak przesłuchiwać dziecko* i innych publikacji związanych z problematyką dziecka – ofiary przestępstwa.

Monika Horna-Cieślak – adwokat, członek Izby Adwokackiej w Warszawie. Ukończyła aplikację adwokacką przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Warszawie oraz z wyróżnieniem studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji UKSW w Warszawie. Prawnik oraz koordynatorka programu „Wymiar sprawiedliwości przyjazny dziecku” w Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę. Autorka oraz współautorka artykułów nt. udziału dziecka w procedurach prawnych. Udziela porad prawnych z zakresu prawa rodzinnego oraz prawa karnego. Reprezentuje dzieci pokrzywdzone przestępstwem w postępowaniach karnych.

Renata Durda – kierowniczka Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, placówki Instytutu Psychologii Zdrowia PTP. Certyfikowana specjalistka i superwizorka w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Redaktorka naczelnia dwumiesięcznika „Niebieska Linia”. Ekspertka w pracach legislacyjnych nad zmianami aktów prawnych z zakresu pomocy ofiarom przestępstw oraz w międzynarodowych projektach badawczych z tego obszaru. Autorka wielu publikacji dotyczących problematyki przemocy w rodzinie. Prelegentka na licznych konferencjach, szkoleniach, sympozjach. Współtworzyła programy profilaktyki przemocy w rodzinach służb mundurowych – m.in. policji, straży pożarnej i służby więziennej. Członkini Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie m.st. Warszawy w dzielnicy Ochota oraz Zespołu Monitorującego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (trzecia kadencja).

Ewa Dziewońska – doktor nauk humanistycznych. Nauczyciel akademicki Akademii Ignatianum w Krakowie, psychoterapeuta, terapeuta rodzinny. Członek Naukowej Sekcji Terapii Rodzin Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. Społeczny kurator dla nieletnich w Krakowie.

Joanna Gorczowska – pedagog społeczny, praktyk systemowy z dyplomem kliniki Tavistock w Londynie, brytyjski ekspert sądowy w sprawach o ustalenie opieki nad dziećmi. Posiada 13-letnie doświadczenie pracy w brytyjskich służbach społecznych jako diagnostyczny pracownik socjalny, pracujący z rodzicami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Posiada także długoletnie doświadczenie pracy w zespołach oceny i wspierania rodzin zastępczych w Wielkiej Brytanii. Od 5 lat pracuje jako ekspert sądowy, tzw. Niezależny Pracownik Socjalny (Independent Social Worker), wspierając brytyjskie służby i sądy

rodzinne w: systemowej diagnozie oceniania kompetencji rodzicielskich, także polskich rodziców, których dzieci nakazem sądu zostały umieszczone w pieczy zastępczej; przygotowywaniu specjalistycznych ocen Special Guardianship Order potencjalnych opiekunów zastępczych dla polskich dzieci na potrzeby sądów rodzinnych w Wielkiej Brytanii; wspieraniu transferu dzieci do Polski do rodzin spokrewnionych, które nakazem sądu zostały przyznane opiekunom spokrewnionym. Autorka publikacji: *Jak zostać opiekunem zastępczym. Model brytyjski – spojrzenie praktyka*, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”, 03/2013, *Współpraca wielodyscyplinarna jako kluczowy element pracy z dzieckiem i rodziną. Model brytyjski*, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”, 06/2013, *Znaczenie diagnozy, szkoleń i systemu wsparcia opiekunów w utrzymaniu stabilności pieczy zastępczej*, „Kwartalnik Pedagogiczny”, nr 3, 2012.

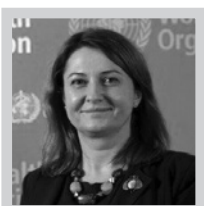
Olivia Lind Haldorsson – działaczka na rzecz praw dzieci i ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Pracuje w Brukseli, jest współzałożycielką Child Circle – organizacji pozarządowej, która koncentruje się na ochronie dzieci w prawie i polityce Unii Europejskiej. W latach 2002-2013 pracowała dla europejskiego biura organizacji Save the Children, koncentrując się na europejskim wymiarze sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jako niezależna ekspertka współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami, wspierając strategiczne inicjatywy lobbingsowe oraz projekty regionalne w dziedzinie europejskiego wymiaru sprawiedliwości. Jest

autorką publikacji *European Barnahus Quality Standards: Guidance for Multidisciplinary and Interagency Response to Child Victims and Witnesses of Violence* (Europejskie standardy jakości w modelu Barnahus – interdyscyplinarna pomoc dzieciom ofiarom i świadkom przemocy), która prezentuje 10 standardów jakości centrów Barnahus, opracowanych wspólnie z ekspertami i praktykami z całej Europy.

Agnieszka Izdebska – psycholog, dyplomowany psychoterapeuta psychodynamiczny, certyfikowany seksuolog kliniczny, doktor nauk społecznych w dziedzinie psychologii. Adiunkt w Instytucie Psychologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz wykładowca Podyplomowego Studium Pomocy Psychologicznej w Dziedzinie Seksuologii na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. Prowadzi psychoterapię, poradnictwo psychologiczne i seksuologiczne w Poznańskim Centrum Psychodynamicznym. Członek Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego, Polskiego Towarzystwa Psychoterapii Psychodynamicznej

oraz International Society of Transference, Focused Psychotherapy. Główne zainteresowania kliniczne oraz naukowe koncentrują się wokół przemocy seksualnej, a także psychoanalitycznego ujęcia rozwoju oraz leczenia trudności psychicznych.

Paulina Karwowska – doktor nauk medycznych. Tytuł lekarza uzyskała na Akademii Medycznej w Warszawie oraz tytuł magistra Zdrowia Publicznego na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Jest absolwentem Krajowej Szkoły Administracji Publicznej w Warszawie oraz ukończyła Podyplomowe Studia Zarządzania Zakładami Opieki Zdrowotnej w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Pracowała jako lekarz w Centralnym Szpitalu Klinicznym Akademii Medycznej w Warszawie oraz w Zakładzie Żywienia Szpitalnego w Instytucie Żywności i Żywienia w Warszawie. Zanim zaczęła pracę w Światowej Organizacji Zdrowia pracowała w Mazowieckiej Regionalnej Kasie Chorych. Od 2003 roku jest Dyrektorem Biura Światowej Organizacji Zdrowia w Polsce.

Anna Kawalska – psycholożka międzykulturowa i trenerka. Od 10 lat związana z Fundacją Ocalenie, a od 3 lat współpracuje z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę w programie „Chronimy Dzieci w ośrodkach dla cudzoziemców”. Prowadzi warsztaty dla dzieci i młodzieży cudzoziemskiej w zakresie profilaktyki krzywdzenia oraz przemocy rówieśniczej, a także warsztaty dla mam w obszarze podnoszenia kompetencji wychowawczych w ośrodkach dla cudzoziemców.

Maria Keller-Hamela – psycholog, absolwentka Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego, wiceprezeska Fundacji Dajemy Dzieciom Się. Posiada certyfikat PARPA specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ekspert Międzynarodowego Stowarzyszenia na rzecz Przeciwdziałania Krzywdzeniu i Zaniedbywaniu Dzieci ISPCAN. Jest wykładowcą na podyplomowych studiach z psychologii sądowej na Uniwersytecie Warszawskim oraz psychologii w praktyce wymiaru sprawiedliwości na Uniwersytecie SWPS.

Lucyna Kicińska – absolwentka Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego. Ukończyła roczny kurs prowadzenia warsztatów i treningów w oparciu o proces grupowy oraz Studium Terapii Narracyjnej (afiliacja Centre for Narrative Practice w Manchesterze). Od 12 lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi specjalizującymi się w świadczeniu pomocy telefonicznej i online. Szkoli profesjonalistów z zakresu świadczenia pomocy przez telefon i online, jest autorką narzędzi edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Od 2009 r. związana z Fundacją Dajemy Dzieciom Się, gdzie

odpowiada m.in. za działanie Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111 oraz Telefonu dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci 800 100 100.

Ks. Łukasz Knieć – kapłan, diecezjalny duszpasterz młodzieży w diecezji opolskiej, katecheta. Prezes Opolskiej Fundacji Młodych Bota Fe. Słuchacz studium podyplomowego na Akademii Ignatianum w Krakowie w zakresie profilaktyki przemocy seksualnej wobec dzieci i młodzieży.

Joanna Marszał-Kotas – psycholog, certyfikowany psychoterapeuta systemowy, ukończyła całościowe szkolenie psychoterapeutyczne rekomendowane przez Polskie Towarzystwo Psychiatryczne. Absolwentka Studium Terapii Narracyjnej, Studium Analizy Transakcyjnej oraz szeregu szkoleń specjalistycznych w obszarze pomocy dziecku krzywdzonemu. Posiada uprawnienia do prowadzenia Krótkoterminowej Terapii Eklektycznej PTSD, BEPP. Zajmuje się diagnozą dzieci oraz psychoterapią dzieci i dorosłych. Autorka scenariuszy zajęć profilaktycznych dla dzieci z zakresu zapobiegania przemocy i wykorzystywaniu seksualnemu.

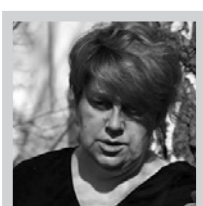
Jest biegłym sądowym, uczestniczy w przesłuchaniach dzieci, wydaje opinie sądowo-psychologiczne w sprawach z udziałem dzieci.

Alina Prusinowska-Marek – magister profilaktyki społecznej i resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego. Certyfikowany specjalista i superwizor w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (PARPA, Instytut Psychologii Zdrowia PTP). Od 1988 roku pełni funkcję rodzinnego zawodowego kuratora sądowego. Obecnie pracuje jako kurator specjalista ds. rodzinnych w Sądzie Rejonowym w Grodzisku Mazowieckim. Od 2010 roku jest wykładowcą Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Przewodnicząca Rady Fundacji Projekt ROZ. Autorka wielu publikacji na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pracy z rodziną w kryzysie.

Katarzyna Makaruk – socjolog. Absolwentka Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, od 2011 roku specjalistka ds. badań w dziale badawczym Fundacji Dajemy Dzieciom Się. Autorka i współautorka publikacji z zakresu nadużywania internetu przez młodzież oraz problemu krzywdzenia dzieci.

Elżbieta Matusiak – matka od 23 lat, opiekun zastępczy od 12 lat. W tym czasie zapewniła opiekę 25 dzieciom. Prowadzi placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego „Mały Książę” w Krakowie. Od 2012 roku pomysłodawca i prezes Fundacji Projekt ROZ. Jej szczególne zainteresowania związane z pieczę zastępczą dotyczą motywacji, rozwoju i profesjonalizacji opiekunów zastępczych, etyki w kwestiach związanych z przekazywaniem informacji o dzieciach i sytuacji ich rodzin. Absolwent Szkoły Trenerów Elżbiety Sołtys.

Marek Michalak – rzecznik Praw Dziecka RP IV i V kadencji, założyciel i wieloletni prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci Chorych „SERCE” w Świdnicy, następnie Fundacji SERCE – Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej w Świdnicy. Od 2007 roku Kanclerz Międzynarodowej Kapituły Orderu Uśmiechu, w latach 2011-2012 Przewodniczący Europejskiej Sieci Rzeczników Praw Dziecka ENOC. Za swoją pracę otrzymał liczne nagrody i wyróżnienia, m.in. Order Uśmiechu (1994), statuetkę i nagrodę TVP „Zwyczajni – Niezwyčajni” (1997), Nagrodę Specjalną Ministra Pracy i Polityki Socjalnej (1997), Order Św. Stanisława (2016)

oraz dwukrotnie Oskara Polskiej Pediatrii (2011 i 2015). Inicjator wielu zmian legislacyjnych chroniących prawa dziecka. Wnioskodawca uchwalenia roku 2012 Rokiem Janusza Korczaka i 2018 Rokiem Ireny Sendlerowej.

Arkadiusz Mrowiec – sędzia Sądu Okręgowego w Zamościu. Pełnomocnik Krajowego Koordynatora ds. wdrożeń systemów teleinformatycznych w sądach powszechnych.

Magdalena Najda – doktor nauk humanistycznych, psycholog i filozof. Adiunkt w Wyższej Szkole Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica w Białymstoku. Wykładowca na Uniwersytecie Humanistycznospołecznym SWPS. Wykładowca i trener w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Autorka i współautorka publikacji z dziedziny psychologii i prawa oraz psychologii moralności i etyki.

Emilia Naumann – adwokat. Od 14 lat prowadzi indywidualną kancelarię adwokacką w Warszawie. Zajmuje się głównie sprawami rodzinnymi, dotyczącymi zwłaszcza szeroko pojętej ochrony praw dziecka w postępowaniach rodzinnych i karnych przed sądami, prokuraturami i innymi instytucjami. Uczestniczka konferencji i trenerka szkoleń organizowanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę. Prowadzi szkolenia z prawa rodzinnego dla aplikantów adwokackich w Izbie Adwokackiej w Warszawie. Współautorka publikacji *Dziecko pod parasolem prawa*.

Teresa Jaśkiewicz-Obydzińska – psycholog sądowy, długoletni kierownik Zakładu Psychologii Sądowej Instytutu Ekspertyz Sądowych. Członek Rady Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, członek Komisji ds. Rekomendacji dla Biegłych Sądowych PTP, wykładowca Centrum Edukacyjnego Nauk Sądowych i Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Autorka i współautorka kilkudziesięciu publikacji z zakresu psychologii sądowej, w tym dotyczących problematyki małoletnich ofiar przestępstw seksualnych, zeznań pokrzywdzonych.

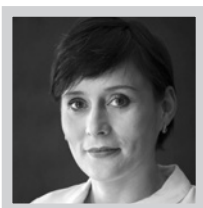
Monika Olejnik – sędzia. Orzeka w II Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w Zielonej Górze. Specjalizuje się w przesłuchiowaniu małoletnich ofiar przestępstw oraz w przesłuchiowaniu pokrzywdzonych przestępstwem zgwałcenia. Członek Zielonogórskiego Zespołu Interdyscyplinarnego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonej Górze. Trener z wieloletnim doświadczeniem z zakresu autorskich szkoleń dotyczących problematyki przemocy w rodzinie, ze szczególnych uwzględnieniem procedur pomocy dziecku krzywdzonemu.

Agnieszka Olszewska – mediatorka. Specjalizuje się w sprawach rodzinnych, rozwiązywaniu konfliktów społecznych i w zespołach. Członkini europejskiej siatki mediatorów pracujących w obszarze międzykulturowym. Mediacją zajmuje się od 2002 roku. Trenerka umiejętności społecznych, aktualnie w trakcie szkolenia na analityka grupowego. Pracuje w zespole klinicznym Specjalistycznej Poradni Rodzinnej m. st. Warszawy dz. Bemowo i w firmie Mediatorzy.pl.

Anna M. Pettersson – koordynatorka centrum Barnahus Linköping w Szwecji. Pracownik socjalny. Pracowała w obszarze pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży. Członkini różnych zespołów zajmujących się takimi problemami jak: przemoc w bliskich związkach oraz krzywdzenie dzieci. Często wygłasza wykłady na temat modelu Barnahus, identyfikowania przemocy wobec dzieci i interwencji, kiedy dziecko ujawnia krzywdzenie.

Justyna Podlewska – prawnik. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji oraz Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych na Uniwersytecie Warszawskim. Członek Zespołu Monitorującego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Posiada Certyfikat Specjalisty w zakresie Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie, wydany przez Instytut Psychologii Zdrowia PTP. Członek zespołu interdyscyplinarnego dzielnicy Warszawa Targówek. Prawnica w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla dzielnicy Warszawa Mokotów.

Jacek Pyżalski – profesor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, doktor habilitowany nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki. Uczestnik i koordynator ok. 60 krajowych i międzynarodowych projektów badawczych, głównie dotyczących zachowań ryzykownych młodzieży. Autor licznych publikacji. Trener w obszarze komunikowania i trudnych zachowań oraz ekspert edukacji medialnej. Jego zainteresowania badawcze związane są z zagadnieniami tradycyjnych i nowych problemów wychowawczych (np. cyberprzemocy).

W latach 2008-2012 był członkiem konsorcjum międzynarodowego badaczy cyberprzemocy (COST IS801), członek konsorcjum naukowego IS1210, dotyczącego wpływu wyglądu i wizerunku online na funkcjonowanie i zdrowie młodzieży. Autor pierwszej monografii na rynku polskim dotyczącej agresji elektronicznej *Agresja elektroniczna wśród dzieci i młodzieży* (GWP, Sopot 2011) oraz książki *Agresja elektroniczna i cyberbullying jako nowe ryzykowne zachowania młodzieży* (Impuls, 2012).

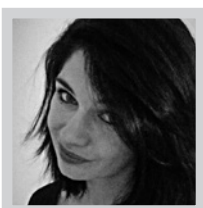
Monika Sajkowska – doktor socjologii, prezeska Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę. W latach 1991-2008 była adiunktem w Instytucie Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego. Autorka i współautorka badań i publikacji na temat problemu krzywdzenia dzieci. Autorka publikacji naukowych i popularno-naukowych dotyczących problemu krzywdzenia dzieci. Członkini rad społecznych Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka.

Anna Seredyńska – pedagog, teolog, psycholog, psychoterapeuta. Adiunkt katedry Psychopedagogiki Akademii Ignatianum w Krakowie.

Marta Skierkowska – psycholog. Absolwentka Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Szkoły Trenerów House of Skills, studiowała także na Katolickim Uniwersytecie w Leuven w Belgii. Pracuje w Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, gdzie odpowiada za działania z zakresu public relations oraz jest członkinią Zarządu. Bierze udział w przygotowaniu, realizacji i koordynacji wielu projektów dotyczących praw dziecka i ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Marta Soczewka – pedagog, trener, mediator, kurator społeczny, animator środowiskowy. Pracuje z dziećmi, młodzieżą i ich rodzinami. Magister kryminologii, magister socjologii Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego. Naukę z zakresu suicydologii kontynuuje w ramach studiów doktoranckich na Uniwersytecie Warszawskim. Przewodnicząca mazowieckiego oddziału Polskiego Towarzystwa Suicydologicznego. Od 2016 roku bierze czynny udział w grupie roboczej ds. zapobiegania depresji i samobójstwom Ministerstwa Zdrowia.

Anna Szczepaniak – psycholog, psychoterapeuta, doktor nauk medycznych. Posiada wieloletnie doświadczenie kliniczne pracy z dziećmi i młodzieżą. Praktykowała w placówkach klinicznych w Łodzi i w Warszawie. Uzupełnieniem pracy klinicznej jest praktyka prywatna. Psychoterapeutycznie kształcona w Laboratorium Psychoedukacji. Prowadzi szkolenia z zakresu psychoterapii dzieci i młodzieży. Jest autorką wielu publikacji naukowych. Prowadzi psychoterapię dorosłych, ale głównie małych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem traum relacyjnych.

Renata Szredzińska – socjolożka, neofilolożka, absolwentka Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie oraz Wydziału Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego, ukończyła podyplomowe studium „Komunikacja społeczna i media” w Polskiej Akademii Nauk oraz Szkołę Trenerów House of Skills. Członkini Zarządu Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, koordynatorka programu „Dobry Rodzic – Dobry Start. Profilaktyka krzywdzenia małych dzieci”. W FDDS koordynuje również Politykę Ochrony Dzieci. Jest członkinią grupy roboczej ds. wspierania rodziny przy europejskiej organizacji Eurochild.

Krzysztof Sz wajca – doktor nauk medycznych, specjalista psychiatra, psychoterapeuta i superwizor Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. Posiada certyfikat specjalisty terapii środowiskowej PTP. Pracownik naukowy Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży UJ CM. Jest współautorem i autorem około 50 publikacji naukowych. Uczeń prof. Marii Orwid i członek założonego i kierowanego przez nią zespołu pracującego z przewlekłą traumą wojenną. Prowadzi kilkanaście grup superwizyjnych i superwizje indywidualne, prowadził kilka ośrodków psychoterapeutycznych. Zainteresowania naukowe: terapia traumy, psychoterapia dzieci, młodzieży oraz rodzin, psychoterapia środowiskowa.

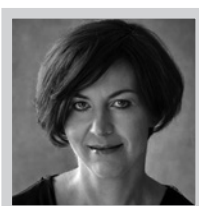
Ewa Wach – psycholog, pracuje w Instytucie Ekspertyz Sądowych jako biegły. Specjalizuje się m.in. w opracowywaniu ekspertyz w sprawach wykorzystania seksualnego, dotyczących zarówno ofiar, jak i sprawców. Prowadzi szkolenia dla prawników w ramach Centrum Edukacyjnego Nauk Sądowych oraz Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Posiada rekomendacje PTP w zakresie problematyki związanej z procesem karnym i cywilnym (zeznania świadków małoletnich i dorosłych, sprawcy przestępstw, nieletni, sprawy rodzinne, typowanie nieznanymi sprawców). Autorka licznych publikacji z zakresu problematyki psychologii sądowej.

Joanna Włodarczyk – socjolożka, absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego. Od 2009 r. pracuje w Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę. Od 2011 r. jest koordynatorką działu badawczego FDDS. Od 2012 r. prowadzi sekretariat redakcji kwartalnika naukowego „Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka”. Autorka publikacji z zakresu problematyki krzywdzenia dzieci.

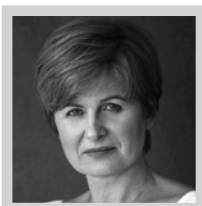
Paulina Wnukiewicz – absolwentka wydziału psychologii Uniwersytetu Warszawskiego, psychoterapeutka, seksuolog. Uczestniczy w przesłuchaniach w charakterze biegłej. Zajmuje się diagnozą dzieci krzywdzonych i ich rodzin. Na zlecenie wymiaru sprawiedliwości wydaje opinie w sprawach wykorzystania seksualnego małoletnich. Uczestniczyła w licznych specjalistycznych szkoleniach z zakresu psychoterapii oraz opiniowania sądowo-psychologicznego, w kraju i za granicą.

Beata Wojtkowska – absolwentka Wydziału Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego, Stosunków Międzynarodowych Collegium Civitas oraz Szkoły Trenerów House of Skills. W Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę koordynuje Centrum Pomocy Dzieciom im. Ireny Korna-towskiej oraz Program Dzieci Uchodźców.

Grzegorz Wrona – doktor nauk prawnych, adwokat. Certyfikowany specjalista oraz superwizor z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członek Rady ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Dyrektorze PARPA oraz członek Zespołu Ekspertów ds. Alimantów przy Rzeczniku Praw Obywatelskich i Rzeczniku Praw Dziecka.

Magdalena Zawadzka – psycholog kliniczny, absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego. Ukończyła kurs systemowej terapii rodzin w Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie. Odbyła szereg specjalistycznych szkoleń, prowadzonych przez specjalistów z Europy i Stanów Zjednoczonych z zakresu diagnozy i terapii dzieci krzywdzonych/wykorzystywanych seksualnie. Posiada certyfikaty superwizora w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i specjalisty w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie Instytutu Psychologii Zdrowia PTP oraz certyfikat w zakresie profilaktyki uzależnień Towarzystwa Psychoprofilaktycznego.

Jolanta Zmarzlik – absolwentka Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego. Specjalistka ds. ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę. Zajmuje się diagnozą i terapią dzieci, młodzieży i dorosłych. Wydaje opinie psychologiczno-sądowe, prowadzi szkolenia z zakresu problematyki dziecka krzywdzonego. Posiada certyfikat PARPA specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz certyfikat superwizora ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie Instytutu Psychologii Zdrowia „Niebieska Linia”. Jest wykładowcą w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie.

O. Adam Żak SJ – doktor filozofii, teolog. Dyrektor Centrum Ochrony Dziecka przy Akademii Ignatianum w Krakowie. Od czerwca 2013 roku koordynator ds. ochrony dzieci i młodzieży przy Konferencji Episkopatu Polski. Autor publikacji nt. filozofii dialogu, relacji judaizmu i chrześcijaństwa oraz analizy sytuacji w postkomunistycznych społeczeństwach Europy Środkowo-Wschodniej. W latach 2003-2012 doradca generała jezuitów i asystent ds. Europy Środkowo-Wschodniej.

fol. W. Stepiński

ABSTRAKTY WYSTĄPIEŃ

Sesja inauguracyjna, godz. 9.30-11.00, Sala Koncertowa

Zawiadamianie o przestępstwach wobec dzieci w świetle nowelizacji Kodeksu karnego – *Justyna Podlewska, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę*

13 lipca 2017 r. weszła w życie nowelizacja Kodeksu karnego, która częściowo realizuje postulaty od lat dyskutowane w środowisku osób pracujących z dziećmi pokrzywdzonymi przestępstwem. Ustawodawca wprowadził prawny obowiązek zawiadomienia o wybranych przestępstwach na szkodę dziecka. Czy oznacza to, że ochrona dzieci – ofiar przestępstw jest teraz kompletna? Jak zmieni się funkcjonowanie instytucji i osób zajmujących się opieką i pomocą dzieciom?

Na sesji zostanie przedstawiona nowelizacja Kodeksu karnego, która weszła w życie 13 lipca 2017 r., przytoczone zostaną argumenty, jakimi ustawodawca uzasadnił konieczność tej zmiany. Zostanie także przedstawiona rzeczywistość po zmianie, w krótkim okresie po jej wprowadzeniu.

Sesja plenarna, godz. 11.30-13.00, Sala Koncertowa

POMOC DZIECIOM-OFIAROM PRZESTĘPSTW

Standardy pomocy dzieciom – ofiarom przestępstw: model wdrażany w ramach projektu Promise – *Olivia Lind Haldorsson, Belgia*

Gdy dziecko doświadcza przemocy, rozmaite podmioty, takie jak pomoc społeczna, służby ochrony zdrowia oraz organy ścigania, mają obowiązek chronić jego prawa i dobrostan. Kiedy te służby nie pracują razem, dziecko może być zmuszone do uczestnictwa w kilku równoległych procedurach dochodzeniowych i procesach oceny. Dziecko „przerzucane” jest między różnymi instytucjami i dyscyplinami, co może być źródłem wielokrotnych, wzbudzających lęk doświadczeń, a co za tym idzie – powodować retraumatyzację oraz utrudniać dziecku ujawnienie doświadczeń krzywdzenia.

Taka sytuacja nie tylko szkodzi dziecku, ale także stanowi poważny problem, ponieważ uczestnictwo dziecka i ujawnienie przez nie tego, co je spotkało, są niezbędne do zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i ochrony. Ma to również wpływ na ocenę jego potrzeb związanych z powrotem do zdrowia fizycznego i psychicznego, a także na zapewnienie skutecznego, przyjaznego dziecku dochodzenia i postępowania sądowego.

W ostatnich latach zwiększa się świadomość konieczności podejmowania współpracy interdyscyplinarnej i międzyinstytucjonalnej, w celu realizacji praw dzieci – ofiar i świadków przemocy. Opierając się na międzynarodowym i europejskim prawie, a także na modelu Barnahus, projekt Promise (sfinansowany przez Komisję Europejską) zgromadził ekspertów i praktyków z całej Europy, którzy podjęli się opracowania dziesięciu standardów dobrej praktyki w zakresie interdyscyplinarnej, międzyinstytucjonalnej pomocy dzieciom – ofiarom i świadkom przemocy. Standardy te stanowią ramy operacyjne i organizacyjne dla praktyki, która zapobiega retraumatyzacji, a jednocześnie zapewnia wartościowe zeznania na potrzeby sądu i zabezpiecza prawa dzieci do ochrony, pomocy i przyjaznego wymiaru sprawiedliwości. Podczas tej sesji przedstawiony zostanie zarys historyczny tych standardów, ich treść i potencjalna przyszłość.

Systemowa interwencja i pomoc dzieciom – ofiarom wykorzystywania seksualnego i przemocy: na przykładzie Barnahus Linköping – *Anna M. Pettersson, Szwecja*

Na przykładzie działania szwedzkiej placówki Barnahus Linköping zaprezentowana zostanie systemowa odpowiedź na potrzebę specjalistycznego wsparcia dzieci – ofiar przemocy i wykorzystywania seksualnego i ich opiekunów.

Wykład eksperta, godz. 14.00-15.30, Sala Koncertowa

Standardy pomocy dzieciom – ofiarom przestępstw – *Olivia Lind Haldorsson, Belgia*

Jak zapewnić efektywną pomoc dzieciom – ofiarom i świadkom przemocy? W czasie wykładu przedstawione zostaną zasady pomocy takim dzieciom w specjalistycznych centrach, które realizują model Barnahus. Zaprezentowane też zostaną konkretne działania podejmowane wobec dziecka i członków jego rodziny oraz najczęściej pojawiające się problemy i sposoby ich rozwiązywania. Oferta i zasady pomocy dziecku w placówkach typu Barnahus zostały opracowane w oparciu o regulacje prawne oraz wyniki badań. W ramach badań empirycznie sprawdzano skuteczność metod interwencji i działań pomocowych. Wystuchano również głosów samych dzieci. Tworzenie placówek realizujących standardy modelu Barnahus jest promowane i wdrażane w ramach programu Komisji Europejskiej Promise.

Sesja referatowa, godz. 14.00-15.30, Sala Rudniewa

KONSEKWENCJE NEGATYWNYCH DOŚWIADCZEŃ W DZIECIŃSTWIE. JAKIE SĄ I JAK MOŻNA IM ZAPOBIEC?

Przemoc wobec dzieci – konsekwencje i zapobieganie – *dr n. med. Paulina Karwowska, WHO*

Zjawisko krzywdzenia dzieci występuje w Europie na niepokojąco dużą skalę. Ocenia się, że przemocy fizycznej doświadcza 22,9% dzieci w tym regionie, przemocy emocjonalnej – 21,9%, a wykorzystywania seksualnego – 9,6%. Ta forma przemocy często pozostaje nieujawniona; szacuje się, że zaledwie 10% przypadków jest znanych służbom ochrony dzieci¹. Krzywdzenie dzieci pociąga za sobą daleko idące konsekwencje – skutkuje wyższym prawdopodobieństwem (w ciągu całego życia) gorszego stanu zdrowia fizycznego i psychicznego, niezrealizowania potencjału rozwojowego oraz bycia ofiarą lub sprawcą przemocy. Krzywdzenie dzieci jest jedną z najpoważniejszych form negatywnych doświadczeń dziecięcych (*adverse childhood experiences – ACE*) i rzadko występuje w oderwaniu od innych form. Często jest doświadczane przez dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych. Ministrowie zdrowia 53 krajów Regionu Europejskiego przyjęli plan WHO *Inwestycja w dzieci: europejski plan zapobiegania krzywdzeniu dzieci na lata 2015-2020*². Ów plan zakłada ograniczenie skali krzywdzenia dzieci o 20% poprzez realizację trzech celów szczegółowych: 1) uczynienie krzywdzenia dzieci bardziej widocznym dzięki stworzeniu systemów informacyjnych, 2) wzmocnienie oddziaływań rządowych poprzez opracowanie międzysektorowych planów działania na rzecz zapobiegania krzywdzeniu dzieci oraz 3) zmniejszenie ryzyka krzywdzenia dzieci poprzez realizację programów profilaktycznych. Opracowano trzy podręczniki mające wspierać decydentów (twórców polityki) i praktyków w realizacji tych celów: 1) *Measuring and monitoring national prevalence of child maltreatment: a practical handbook*³ (Pomiar i monitorowanie skali krzywdzenia dzieci w poszczególnych krajach: praktyczny przewodnik), 2) *Handbook on developing national action plans to prevent child maltreatment*⁴ (Jak opracować krajowy plan działań na rzecz zapobiegania krzywdzeniu dzieci), oraz 3) *Implementing child maltreatment prevention programmes: what the experts say*⁵ (Realizacja programów profilaktyki krzywdzenia dzieci – co mówią eksperci). Pakiet *INSPIRE* proponuje również siedem strategii przeciwdziałania przemocy wobec dzieci. Prowadzone jest badanie ankietowe, mające ocenić postęp w realizacji planu europejskiego. Pozwoli ono na ustalenie, czy w poszczególnych krajach sytuacja poprawiła się w porównaniu ze stanem wyjściowym z roku 2014. Wyniki tego badania zostaną przedstawione rządów państw podczas posiedzenia Europejskiego Komitetu Regionalnego WHO w ramach okresowej weryfikacji planu działania, mającej na celu wzmocnienie działań na rzecz powstrzymania krzywdzenia dzieci.

¹ *European report on preventing child maltreatment*. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 2013 <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/violence-and-injuries/publications/2013/european-report-on-preventing-child-maltreatment-2013>

² http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0009/253728/64wd13e_InvestChildMaltreat_140439.pdf?ua=1

³ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/violence-and-injuries/publications/2016/measuring-and-monitoring-national-prevalence-of-child-maltreatment-a-practical-handbook-2016>

⁴ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/violence-and-injuries/publications/2016/handbook-on-developing-national-action-plans-to-prevent-child-maltreatment-2016>

⁵ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/violence-and-injuries/publications/2015/implementing-child-maltreatment-prevention-programmes-what-the-experts-say-2015>

Negatywne doświadczenia w dzieciństwie i ich korelacje w życiu dorosłym – Joanna Włodarczyk, Katarzyna Makaruk, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

77% polskich studentów doświadczyło w dzieciństwie co najmniej jednej formy krzywdzenia lub dysfunkcji w rodzinie. Najczęściej była to przemoc fizyczna (46%). Z kolei 42% respondentów doświadczyło przemocy emocjonalnej. Najczęstszą dysfunkcją domową było mieszkanie z osobą nadużywającą alkoholu (21%). Wyniki badania pokazują, że osoby krzywdzone w dzieciństwie znaczenie częściej podejmują ryzykowne zachowania, takie jak samookaleczanie się czy próby samobójcze.

Powyższe dane pochodzą z badania zrealizowanego przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę na zlecenie Światowej Organizacji Zdrowia i Ministerstwa Zdrowia, którego wyniki zostaną szczegółowo przedstawione w niniejszej sesji.

Konsekwencje krzywdzenia w dzieciństwie – dr Agnieszka Izdebska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Dzieciństwo stanowi kluczowy okres dla formowania najważniejszych struktur psychicznych. Doświadczenia niekorzystne, takie jak krzywdzenie, stanowią istotny czynnik wpływający negatywnie na przebieg procesów rozwojowych.

Przedmiotem wystąpienia będzie prezentacja aktualnego stanu wiedzy na temat możliwych konsekwencji doświadczonego w okresie dzieciństwa krzywdzenia. Szczególna uwaga zostanie poświęcona czynnikom modyfikującym ich kształtowanie się. Wskazane zostaną ponadto stosunkowo nowe kierunki oraz obszary badań nad następstwami krzywdzenia.

Wykład eksperta, godz. 14.00-15.30, Sala Miłosza

Dziecko poza rodziną biologiczną. Planowanie równoległe (Paralell Planning) – skoncentrowane na dziecku podejście do planowania stałej opieki nad dzieckiem – Joanna Gorcowska, Systemic Solutions, International Social Work Services

Idea planowania stałości w procesie ochrony dziecka, które zostało umieszczone poza rodziną biologiczną z powodu zagrożenia krzywdzeniem, w Polsce nie jest szeroko znana. Tym samym niestety, nie jest częścią praktyki w planowaniu stałości w opiece nad dzieckiem. Planowanie stałości jest definiowane jako proces ustaleń, które doprowadzają do umieszczenia dzieci w rodzinach, które mogą im zapewnić długoterminowe i stabilne relacje oraz poczucie przynależności (Tilbury & Osmond 2006). Takie długoterminowe ustalenia mają na celu ustanowienie kontynuacji opieki, która pozostaje niezmieniona przez dłuższy czas, aż do momentu samodzielności, w przypadkach gdzie reintegracja nie jest brana pod uwagę. W wielu jurysdykcjach alternatywną opcją długoterminową jest umieszczenie w pieczy zastępczej spokrewnionej. Umieszczenie dziecka poza rodziną spokrewnioną wymaga szczegółowego planowania, włączając w to proces dopasowywania opiekunów i ich zasobów do potrzeb dziecka. Idea planowania stałości powstała w Stanach Zjednoczonych w latach 70. jako odpowiedź na niepokojące dane na temat długotrwałości przebywania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Szczególnie istotny był tu negatywny wpływ tymczasowości i braku stabilności na rozwój dzieci, ich zdrowie psychiczne, a także zagrożenie uzależnieniami. Zwrócono także uwagę na model przywiązania prezentowany przez dzieci oraz ich umiejętności budowania relacji. Najistotniejszymi elementami planowania stałości są bezpieczeństwo i ochrona oparte na stabilnych i długoterminowych relacjach.

Pożądanym efektem planowania stałości jest reintegracja dziecka z rodziną biologiczną w przypadku, kiedy jest to możliwe i bezpieczne. Jednakże jeśli taka opcja nie jest możliwa, należy podjąć działania mające na celu ustalenie długoterminowej opieki nad dzieckiem (np: opiekunowie spokrewnieni/niespokrewnieni, długoterminowa opieka zastępcza czy adopcja).

Planowanie równoległe jest elementem procesu planowania stałości i ma na celu uruchomienie procesu identyfikacji i oceny alternatywnych opcji opieki nad dzieckiem.

Plan Opieki nad Dzieckiem musi brać pod uwagę alternatywne formy opieki w przypadku, gdy dziecko nie może pozostać pod opieką rodziców biologicznych. Najbardziej właściwa opcja opieki alternatywnej pozwoli dziecku na uzyskanie stałości aż do momentu uzyskania pełnoletności. Wpłyne to na zminimalizowanie poczucia krzywdy oraz naprawę błędów doświadczonych od rodziców. Wpływ opóźnień w decydowaniu o stałości opieki nad dzieckiem jest bardzo dobrze udokumentowany w badaniach. Interwencje we właściwym czasie minimalizują doświadczenie przemocy przez dzieci, a maksymalizują pozytywne rezultaty dla ich rozwoju.

Warsztat, godz. 14.00-15.30, Sala A**Biegly psycholog wobec problemu wykorzystania seksualnego dziecka – Teresa Jaśkiewicz-Obydzińska, Ewa Wach, Instytut Ekspertyz Sądowych, Kraków**

Obowiązujące prawo przewiduje obligatoryjny udział biegłego psychologa w sprawach o wykorzystanie seksualne małoletnich. Praktyka wskazuje jednak, że pomimo tych korzystnych zmian przepisów, ciągle jeszcze występuje wiele nieprawidłowości zarówno w korzystaniu z wiedzy tych specjalistów przez organy procesowe, jak i w wypełnianiu swoich obowiązków przez biegłych. Celowe zatem wydaje się krótkie przypomnienie podstawowych problemów dotyczących roli i niezbędnych kompetencji biegłego psychologa, przedmiotu i zakresu wydawanej w tych sprawach opinii, podstaw jej opracowania, a także zasad oceny opinii przez organ procesowy. Przewiduje się też przedstawienie kilku kluczowych problemów związanych ze stosowaniem przez biegłych tzw. psychologicznych kryteriów wiarygodności i ich przydatności. Wszystkie omawiane problemy będą ilustrowane przykładami z praktyki.

Warsztat, godz. 14.00-15.30, Sala B**Czynniki kulturowe chroniące dzieci przed krzywdzeniem w świecie Wschodu i Zachodu – z doświadczeń psychologów międzykulturowych – Jolanta Zmarzlik, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Anna Kawalska, Fundacja Ocalenie**

Zajęcia będą miały charakter seminaryjno-warsztatowy. Poświęcone zostaną analizie różnic kulturowych w rozumieniu rodziny, w modelu wychowania dzieci, ochronie ich przed przemocą i wyposażaniu w umiejętności radzenia sobie z zagrożeniami płynącymi z zewnątrz.

Podczas warsztatu przyjrzymy się jak rozumiana jest rodzina w kulturach kolektywistycznych oraz w kulturach indywidualistycznych, jaką rolę w rodzinie pełni matka, ojciec, jak wyglądają relacje między dziećmi i dorosłymi oraz między rodzeństwem.

Dokonywane będą próby analizy kulturowych czynników ryzyka, które mogą sprzyjać krzywdzeniu dzieci oraz tych czynników, które mogą pełnić rolę chroniącą dzieci przed przemocą.

Prowadzące podzielą się własnymi doświadczeniami uzyskanymi w trakcie prowadzenia zajęć dla matek w ośrodkach dla cudzoziemców.

Spotkania z matkami poświęcone były problematyce ochrony dzieci przed przemocą. Równocześnie prowadzone były zajęcia dla dzieci, które ze swojej perspektywy pokazywały sposoby radzenia sobie z sytuacjami krzywdzenia oraz ujawniły bariery utrudniające im ochronę przed przemocą. Prowadzące skoncentrują się na barierach kulturowych i sposobach ich przekraczania w budowaniu programu skierowanego do matek – cudzoziemek, w sytuacji konfrontacji ich przekonań i wartości z kulturą kraju, w którym zamieszkały.

Wykład eksperta, godz. 16.00-17.30, Sala Koncertowa**Systemowa interwencja i pomoc dzieciom – ofiarom wykorzystywania seksualnego i przemocy: na przykładzie Barnahus Linköping – Anna M. Pettersson, Szwecja**

W czasie sesji omówiona zostanie oferta Barnahus dla dzieci i ich opiekunów oraz współpraca tej placówki z instytucjami, które są partnerami w procesie pomocy. Współpraca nie zawsze jest łatwa. Jak to działa i jakie trudności pojawiały się w ciągu 12 lat działania? Jak inne instytucje oceniają Barnahus? Jak działa model Barnahus w kontekście systemu prawnego Szwecji? Jakie uwarunkowania zewnętrzne muszą być brane pod uwagę? Aby zobrazować, jak działa Barnahus Linköping, pokazany zostanie krótki film, prezentujący pracę z konkretnym przypadkiem – od początku do końca procesu.

Sesja referatowa, godz. 16.00-17.30, Sala Rudniewa**OCHRONA DZIECKA W SYTUACJI ROZWODU RODZICÓW – ROZWIĄZANIA PRAWNE I DOBRE PRAKTYKI****Dziecko w konflikcie okołorozwodowym. Widziane i niewidziane – Agnieszka Olszewska, Mediatorzy.pl**

Rozstanie pary jest jednym z najtrudniejszych emocjonalnie procesów zmiany, jakiego osoba dorosła może doświadczyć w swoim życiu. Wywołuje skrajne emocje, doprowadzając często do silnego konfliktu, który wpływa na współpracę rodzicielską partnerów. Dziecko doświadcza bycia „widocznym”, a jednocześnie „niewidzianym” uczestnikiem tego procesu. Czuje, że jest ważne – największe starcia rodziców często dotyczą opieki nad nim – i równocześnie jest bezsilne, zdezorientowane, opuszczone. Rodzice widzą część jego potrzeb, inne są przesłonięte przez ich własne wewnętrzne procesy. Odkrywanie znaczeń kryjących się za częściowo symbolicznymi komunikatami dzieci jest ważną częścią odzyskiwania przez nie wewnętrznej równowagi.

W złożonej sytuacji rozstania działają zarówno świadome, „widoczne”, jak i często zupełnie nieświadome, „niewidziane” procesy psychologiczne. Rozpoznanie, nazwanie i zatrzymanie tych, które rozgrzewają nienawistne i rywalizacyjne uczucia pomiędzy rozstającymi się partnerami jest ważną częścią wsparcia, którego zarówno oni, jak i ich dzieci potrzebują w tej szczególnej sytuacji życiowej.

Mediacja daje szansę na poczynienie uzgodnień, które nadadzą ramy i pozwolą odbudować poczucie bezpieczeństwa w rodzinie. Jest też metodą nastawioną na poszerzenie perspektyw stron, zarówno na siebie nawzajem, jak również na przeżywanie tej sytuacji przez dziecko.

Jak prawne rozstrzygnięcia wpływają na codzienną sytuację dzieci w trakcie rozwodu rodziców? – adw. Emilia Naumann, Indywidualna Kancelaria Adwokacka

W sprawie o rozwód dziecko jest często najbardziej nieobecny i najdotkliwiej doświadczony przez zmiany członkiem rozpadającej się rodziny. Bez względu na poziom i zakres konfliktu rozstających się małżonków, nie ma rozwodu, w którym świat dziecka nie uległby znaczącej zmianie, być może nawet nie rozpadłby się na drobne kawałki.

Obserwując rozstających się dorosłych zastanawiałam się niejednokrotnie, na ile kierują się oni dobrem dzieci, a na ile własnymi potrzebami (zabezpieczenia materialnego, zachowania reputacji, odwetu za upokorzenia doznane od drugiego małżonka). Po wielu latach tych obserwacji powinnam stwierdzić, że w wielu (ale oczywiście zdecydowanie nie wszystkich) przypadkach cele rodziców, rozstających się w bardziej lub mniej eleganckim stylu, często przysłaniają im obraz przyszłych warunków życia ich potomstwa. A nawet często te warunki nie są wcale brane pod uwagę.

Spoczywający na sądzie prawny obowiązek uregulowania najistotniejszych spraw dziecka (miejsca zamieszkania, władzy rodzicielskiej, alimentów, kontaktów z rodzicami) powoduje, że sytuacja dziecka jest analizowana i rozstrzygnięta w wyroku rozwodowym. Pojawia się wówczas zasadnicze pytanie, na ile głęboko sąd winien analizować sytuację dzieci w rodzinie, na ile weryfikować ustalone pomiędzy rodzicami, nawet zgodnie, stanowiska dotyczące sytuacji i warunków życia dziecka. Czy każda ugoda zgłoszona sądowi do zaakceptowania jest dobra dla dziecka? Dylematy te pojawiają się zwłaszcza w sytuacjach, w których codzienna rzeczywistość weryfikuje wszystkie życzeniowe pragnienia rodziców, by zajmować się dzieckiem „równo po połowie” i kiedy okazuje się, że dziecko nie jest w stanie udźwignąć życia na własnych walizkach. Czy w tym przypadku równo, sprawiedliwie znaczy równo po połowie?

Uwagi te staną się być może przyczynkiem do dyskusji na temat priorytetów w postępowaniu rozwodowym, miejsca dziecka i uprawnień przysługujących sądom do weryfikacji warunków życia dzieci rozstających się rodziców oraz możliwości decydowania o sytuacji i sprawach dzieci.

Podmiotowość dziecka w procesie rozwodowym – sędzia Arkadiusz Mrowiec, Sąd Okręgowy w Zamościu

Rozstrzygnięcie konfliktu małżeńskiego w sprawie rozwodowej skutkuje koniecznością podejmowania decyzji, które rzutują bezpośrednio na funkcjonowanie dzieci, pochodzących z tego związku. W sytuacji istnienia podstaw do rozwiązania małżeństwa, ma miejsce zupełny rozkład pożycia, rodzice żyją już w rozłączeniu. W takich okolicznościach, również w przypadku silnego konfliktu stron, odnaleźć się muszą małoletnie dzieci. W uregulowaniu tej sytuacji udział bierze sąd, którego decyzje wpłyną na bieżące i przyszłe funkcjonowanie dziecka, jego rozwój emocjonalny i edukację, relacje z rodzicami. Są to fundamenty budowania osobowości młodego człowieka. Przedmiotem wystąpienia będzie analiza postępowania sądu, mającego na celu uzyskanie pełnego obrazu sytuacji rodzinnej, który umożliwi podjęcie właściwych decyzji, określających przyszłość dziecka.

Wykład eksperta, godz. 16.00-17.30, Sala Miłosza

Metodyka przesłuchiwanie małoletnich świadków – Maria Keller-Hamela, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Dzieci, które stają się ofiarami przestępstw, występują jako świadkowie w procedurze karnej. Często są jedynymi świadkami zaistniałych zdarzeń i dlatego niezwykle istotny jest sposób, w jaki będą przesłuchiwane. Szczególnej uwagi wymagają zadawane pytania oraz atmosfera przesłuchiwania – czy będzie na tyle przyjazna, aby mówić nawet o bardzo trudnych przeżyciach.

Powyższe czynniki mają ogromny wpływ na wartość dowodową takiej rozmowy. Warto zauważyć, że dziecko nie rozumie procedur prawnych, czuje się winne, obawia nieznaną sytuację i konsekwencji obciążania bliskich mu osób. Ważne jest dostosowanie rozmowy do wieku rozwojowego, sposobu rozumienia i zakresu słownictwa dziecka. W czasie wykładu zostanie przedstawiona metodyka przesłuchiwanie małoletniego świadka opracowana w Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę na podstawie *Investigative Interview Protocol* Amerykańskiego Narodowego Instytutu Zdrowia i Rozwoju Dziecka (NICHD), autorstwa prof. Michaela Lamba oraz *Ten Step Investigative Interview* prof. Thomasa D. Lyona.

Rekomendacje dotyczące przesłuchiwanie dziecka bazują na empirycznej wiedzy nt. możliwości rozwojowych dziecka – kompetencji poznawczych, pamięci, mowy, podatności na sugestie. Wyniki wieloletnich badań wykazały, że korzystanie z tej metodyki maksymalizuje ilość informacji uzyskanych od dziecka, dzięki aktywizowaniu jego pamięci i narracji za pomocą formuły pytań otwartych.

Warsztat, godz. 16.00-17.30, Sala A

„Najważniejsze jest niewidzialne dla oczu”. Jak zobaczyć „najważniejsze”? – Alina Prusinowska-Marek, III Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Grodzisku Mazowieckim, Fundacja Projekt ROZ, Elżbieta Matusiak, Fundacja Projekt ROZ

Kiedy dzieci umieszczone w pieczy zastępczej przechodzą próg domu opiekuna zastępczego, profesjonalści zakładają, że wiedzą co temu dziecku jest potrzebne, jakie działania i w jakiej kolejności wobec niego należy podjąć.

Czy na pewno wiedzą?

Saint-Exupéry w *Małym Księciu* napisał: „Najważniejsze jest niewidzialne dla oczu.” W czasie warsztatu będziemy rozmawiać o tym, czego potrzebują dzieci umieszczone w pieczy, co myślą o swojej sytuacji i przyszłości. Będziemy również rozmawiać o tym, co myślą i jakie mają plany w tym zakresie dorośli profesjonalści.

Jak dowiedzieć się czym jest „niewidzialne”?

Opowiemy i pokażemy, jak to się robi w placówce typu rodzinnego „Mały Książę” w Krakowie. Skąd czerpiemy wiedzę o dzieciach powierzonych i ich rodzinach, co jest priorytetem w naszych działaniach. Zaprezentujemy animacje filmowe stworzone przez mieszkające z nami dzieci, opowiemy o okolicznościach i procesie twórczym, który towarzyszył ich powstawaniu. W tym kontekście zastanowimy się wspólnie nad definicjami planowania stałości i planowania równoległego.

Uczestników warsztatu chcemy pozostawić z refleksją – „Żeby pomóc dziecku, trzeba patrzeć jego oczami, a nie mieć jedynie perspektywę dorosłego”. Postaramy się zwrócić uwagę na to, że punkty widzenia dziecka i dorosłego różnią się od siebie.

Przez 12 lat pod naszą opieką przebywało 25 dzieci. W 2012 r. z przyjaciółmi założyliśmy Fundację Projekt ROZ (www.projektroz.pl). Nad naszym rozwojem jako opiekunów zastępczych czuwają: kurator rodzinny, pracowni-

cy naukowi uniwersytetów w Warszawie i Krakowie, grupa psychologów i pedagogów. Jako jedna z nielicznych rodzin w Polsce zajmująca się dzieckiem sierocym poddajemy się systematycznej indywidualnej superwizji. Każde dziecko umieszczone w pieczy to dziecko skrzywdzone. Nasza praca to nie tylko zapewnienie opieki, ale odkrycie jakiej krzywdy dziecko doznało i dopasowanie odpowiednich działań psychologicznych, terapeutycznych i socjalizacyjnych. Powierzone nam dzieci i ich rodziny nauczyły nas jak to robić.

Warsztat, godz. 16.00-17.30, Sala B

Terapia samouszkodzeń u nastolatków doświadczających wykorzystywania seksualnego - Joanna Marszał-Kotas, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Trauma, która powstała w wyniku doświadczenia wykorzystywania seksualnego zaburza relację między ciałem a tożsamością. Samouszkodzenia, które wówczas często są uruchamiane przez pacjenta, pełnią szereg istotnych funkcji w przeżywaniu: regulują napięcie i lęk, pomagają w radzeniu sobie z odczuwanym gniewem, z poczuciem braku i pustki. Proces terapeutyczny wymaga zrozumienia funkcji objawu oraz postawienia szeregu hipotez pomocnych w planowaniu dalszej pracy.

Podczas warsztatu zaprezentowane zostanie rozumienie objawu, a także wykorzystanie technik pracy w konkretnych procesach terapeutycznych.

Projekcja filmu, godz. 17.45-19.45, Sala Koncertowa

„Pokój”

Reżyseria: Lenny Abrahamson

Scenariusz: Emma Donoghue

Produkcja: Irlandia, Kanada

Czas trwania: 1 godz. 58 min.

Zwycięzca Nagrody Publiczności Warszawskiego Festiwalu Filmowego i Międzynarodowego Festiwalu Filmowego w Toronto.

Poruszający dramat o intensywności najlepszego thrillera z oscarowymi kreacjami aktorskimi Brie Larson, Joan Allen i debiutującego Jacoba Tremblay'a.

Jack ma pięć lat, gdy dowiaduje się od mamy, że pokój, w którym mieszka z nią od urodzenia nie jest całym światem. Wychował się tu myśląc, że po drugiej stronie ścian jest pustka. Teraz matka decyduje się powiedzieć mu prawdę i z jego pomocą podjąć walkę o wolność. Od prawie 6 lat są tu więzieni przez człowieka, który każe nazywać się Dużym Nickiem. Izoluje ich od świata, grożąc, że próba ucieczki zostanie ukarana śmiercią. Mama obmyśla niezwykle ryzykowny plan, którego głównym bohaterem ma być właśnie Jack. Wkrótce okaże się, że nie samo odzyskanie wolności jest największym wyzwaniem, ale konieczność odnalezienia się w niej i nauka życia na nowo. Niezwykła opowieść o wielkiej miłości matki i dziecka, która daje moc stwarzania własnego świata.

Sesja plenarna, 9.30-11.00, Sala Koncertowa**Narodowa strategia na rzecz ochrony dzieci przed przemocą – Marek Michalak, Rzecznik Praw Dziecka**

Polska – ojczyzna Janusza Korczaka oraz inicjator uchwalenia Konwencji o prawach dziecka – zyskała uznanie na arenie międzynarodowej jako Ojczyzna Praw Dziecka. To zaszczytne miano niesie ze sobą zobowiązanie do szczególnej troski o prawa najmłodszych.

Spośród ponad 46 tysięcy spraw, zgłoszonych Rzecznikowi Praw Dziecka w 2016 r. aż 4972 dotyczyły ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem, demoralizacją, zaniedbaniem oraz innym złym traktowaniem – w środowisku domowym i poza nim, przemocy seksualnej, przemocy wobec dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, placówkach wychowawczych, socjoterapeutycznych, wsparcia dziennego oraz resocjalizacyjnych, przemocy fizycznej i psychicznej wobec dzieci ze strony osób dorosłych w szkołach, przedszkolach i żłobkach oraz innych formach opieki nad dziećmi do lat trzech, przemocy rówieśniczej, konfliktów sąsiedzkich, przedmiotowego traktowania dziecka w instytucjach.

Jak widać skala problemu jest ogromna. Wprawdzie aktualnie funkcjonują programy, mające na celu walkę z poszczególnymi formami przemocy, jednak brakuje strategii, która obejmowałaby tę tematykę kompleksowo.

Polska nie jest jedynym krajem, w którym istnieje taka potrzeba – Europejska Sieć Rzeczników Praw Dziecka (ENOC) wraz z Panią Martą Santos Pais, Specjalnym Przedstawicielem Sekretarza Generalnego ONZ ds. Przemocy wobec Dzieci 24 września 2015 roku wydali wspólne stanowisko, w którym wyrażają zaniepokojenie rozmiarami występowania zjawiska przemocy wobec dzieci w Europie. Zapelowali również o zbudowanie wszechstronnej i rzetelnej agendy narodowej na rzecz zapobiegania i reagowania na wszelkie formy przemocy wobec dzieci.

Apel ten Pani Marta Santos Pais powtórzyła podczas konferencji Rady Europy (4-6 kwietnia 2016 roku), kierując go do państw członkowskich ONZ oraz poszerzyła o zalecenie opracowania narodowych strategii na rzecz walki z przemocą wobec dzieci.

Ponieważ w Polsce wykrywalność zjawiska przemocy wobec dzieci nadal jest za niska, a poziom społecznej akceptacji stosowania kar fizycznych zbyt wysoki, opracowanie Narodowej strategii na rzecz ochrony dzieci przed przemocą, zawierającej systemowe rozwiązania ukierunkowane na najważniejsze kwestie, takie jak: zapobieganie, ochrona, wsparcie ofiar, wymiana informacji i doświadczeń oraz ściganie sprawców jest w opinii Rzecznika Praw Dziecka konieczne.

Dzieci się liczą 2017 – o zagrożeniach bezpieczeństwa i rozwoju dzieci w Polsce – dr Monika Sajkowska, Renata Szredzińska, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

W Polsce mieszka dziś blisko 7 milionów dzieci do 17. roku życia. To mało w porównaniu do stanu sprzed kilku dekad – spadła dzietność polskich rodzin. W 1990 r. osoby poniżej 18. r. ż. stanowiły 30% populacji, dziś – zaledwie 18%. Nie maleją jednak wyzwania związane z zapewnieniem dzieciom optymalnych warunków do rozwoju, edukacji, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa.

Raport „Dzieci się liczą 2017” Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę jest aktualną diagnozą zagrożeń bezpieczeństwa i rozwoju dzieci w Polsce. Autorzy raportu kompleksowo przyglądają się kondycji dzieci, głównie w aspektach doświadczania różnych form krzywdzenia i deprywacji oraz ich uwarunkowań. Raport nie tylko integruje najbardziej aktualne informacje na temat spraw dzieci, ale też prezentuje rekomendacje rozwiązań na rzecz poprawy sytuacji najmłodszych.

Problem krzywdzenia dzieci oraz obszary zagrożeń bezpieczeństwa i rozwoju dzieci przedstawione są w raporcie „Dzieci się liczą 2017” z wykorzystaniem statystyk, gromadzonych głównie przez instytucje państwowe oraz danych badawczych. Prezentowane są również dostępne trendy opisywanych zjawisk oraz dane porównawcze, pokazujące sytuację polskich dzieci na tle sytuacji dzieci w innych krajach. Zgromadzone w raporcie informacje pokazują zarówno niepokojące, jak i pozytywne tendencje charakteryzujące zjawiska istotne dla kondycji dzieci. Celem tego opracowania było zgromadzenie dostępnej wiedzy empirycznej, ale również zidentyfikowanie obszarów niewiedzy, wynikającej z braku systemowego gromadzenia danych na ten temat. Bez takich danych nie jest możliwe planowanie długofalowej strategii ochrony dzieci przed krzywdzeniem, ani też ewaluowanie skuteczności podejmowanych działań.

W czasie wystąpienia omówione zostaną wybrane ustalenia z raportu dotyczące zagrożeń dzieciństwa oraz rekomendacje adresowane do polskiego rządu i instytucji odpowiedzialnych za ochronę dzieci przed krzywdzeniem.

Realizacja zasady przestrzegania dobra dziecka. Definiowanie i praktyka – dr Magdalena Arczewska, Uniwersytet Warszawski

Celem wystąpienia będzie analiza tego, w jaki sposób przedstawiciele różnych instytucji, służb i podmiotów, które w ramach swoich działań zajmują się ochroną dobra dziecka, definiują, czym jest to dobro. Rozumienie tego pojęcia wpływa na ocenę sytuacji dziecka i podejmowane działania na rzecz jego ochrony. Można przyjąć, że dobro dziecka to nie tylko zaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych, ale także stworzenie dziecku warunków do bezpiecznego i harmonijnego rozwoju we wszystkich sferach, w tym psychicznej i emocjonalnej, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji życiowej. Prelegentka przedstawi zagadnienie definiowania „dobra dziecka” w odniesieniu do wyników badań, które prowadziła wśród sędziów rodzinnych, kuratorów rodzinnych, pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz przedstawicieli organizacji społecznych, które pracują z rodzinami i dziećmi. Analiza pola semantycznego pojęcia „dobra dziecka” ukazanego przez przedstawicieli tych grup zawodowych wskazuje na istotne różnice w definiowaniu. Referat będzie także odnosił się do wyjaśnienia tego zjawiska oraz jego konsekwencji dla praktyki.

Panel dyskusyjny, godz. 11.30-13.00, Sala Koncertowa

Prawny obowiązek zawiadamiania o przestępstwach wobec dzieci – praktyczne konsekwencje zmian w Kodeksie karnym – Justyna Podlewska, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, adw. dr Grzegorz Wrona, Renata Durda, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

Sesja będzie kontynuacją wystąpienia na sesji inauguracyjnej. Zaproszeni paneliści: Renata Durda, kierowniczka Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”(Instytutu Psychologii Zdrowia PTP), Grzegorz Wrona adwokat, certyfikowany specjalista oraz superwizor z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Justyna Podlewska – prawnik Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę będą dyskutowali o tym, jak wprowadzony nowelizacją Kodeksu karnego obowiązek prawny zawiadamiania o przestępstwach seksualnych wobec małoletnich zmienia rzeczywistość w zakresie ochrony pokrzywdzonych, czy zmiana dotycząca małoletnich wpłynie również na sposób pomocy osobom dorosłym. Po wystąpieniach prelegentów zaproponowana będzie dyskusja, do której zaproszeni zostaną uczestnicy sesji.

Wykład eksperta, godz. 11.30-13.00, Sala Rudniewa

Cyberprzemoc. Czego i jak uczyć młodych ludzi, by jej zapobiegać? – prof. dr hab. Jacek Pyżalski, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Medycyny Pracy w Łodzi

Podczas warsztatu przyjrzymy się temu, jakie treści, w świetle ustaleń badawczych, powinny znajdować się w programach profilaktyki dotyczącej cyberbullyingu. Zainteresujemy się zarówno kontekstem sprawstwa, jak i wiktyimizacją oraz byciem świadkiem tego typu przemocy. Poznamy też przykładowe ćwiczenia programu profilaktyki agresji elektronicznej realizowanego w ramach Innowacji Społecznych.

Panel dyskusyjny, godz. 11.30-13.00, Sala Miłosza

Udział psychologa w przesłuchaniu dziecka – sędzia Monika Olejnik, Paulina Wnukiewicz, Centrum Psychoterapii BEN-MED, adw. Monika Horna-Cieślak, Alicja Budzyńska, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Tzw. przyjazny tryb przesłuchania małoletniego pokrzywdzonego oraz świadka, określony w art. 185a oraz 185b Kodeksu postępowania karnego, wskazuje, że zeznania od dziecka odbiera sąd z udziałem biegłego psychologa. Udział biegłego psychologa w przesłuchaniu dziecka jest zawsze obligatoryjny, a niedopełnienie tego obowiązku skutkuje wadliwym przeprowadzeniem tej czynności procesowej.

Rola biegłego psychologa podczas przesłuchania polega na zapewnieniu małoletniemu odpowiedniego wsparcia, pomocy oraz ochrony przed wtórną wiktyimizacją, a także na ocenie zdolności obserwacyjnych oraz stanu psychicznego dziecka.

Obowiązujące od 27 stycznia 2014 r. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie sposobu przygotowania przesłuchania przeprowadzonego w trybie określonym w art. 185a-185c Kodeksu postępowania karnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 1642) doprecyzowuje udział biegłego psychologa w przesłuchaniu małoletniego.

Podczas panelu przedstawiciele różnych grup zawodowych, którzy w swojej codziennej pracy spotykają z problematyką udziału biegłego psychologa w przesłuchaniu dziecka, podejmą dyskusję o obowiązujących w tym obszarze regulacjach prawnych, a także praktyce ich funkcjonowania.

Warsztat, godz. 11.30-13.00, Sala A

Rozmowa z dzieckiem doświadczającym przemocy lub wykorzystywania seksualnego – Magdalena Zawadzka, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Jak rozmawiać z dzieckiem po przebytej traumie związanej z doświadczeniem przemocy? To pytanie może sobie zadać każdy, kto w ramach swojej pracy zawodowej ma kontakt z dziećmi. Może to być np. wychowawca, nauczyciel, lekarz, psycholog czy sędzia. Osoba, która pracuje w obszarze przemocy lub ktoś, kto nigdy nie zajmował się tą tematyką. Rozmowa może odbywać się w ramach określonej diagnozy czy procedury, ale może też być sytuacją nieplanowaną, kiedy to dziecko inicjuje kontakt z osobą dorosłą, którą obdarzy zaufaniem. Jak poprowadzić taką rozmowę, jak formułować pytania, jak reagować na treści przekazywane przez dziecko? Jak pogodzić potrzeby emocjonalne dziecka z koniecznością uzyskania informacji niezbędnych do jego ochrony? Jak odpowiedzieć na pytania i oczekiwania dziecka, które obawia się konsekwencji ujawnienia traumatycznych zdarzeń, w szczególności, gdy sprawcami przemocy są bliskie mu osoby? Te kwestie będą przedmiotem proponowanego warsztatu, w ramach którego prowadząca podzieli się swoim wieloletnim doświadczeniem z pracy z dziećmi – ofiarami różnych form przemocy, wyniesionym z pracy diagnosty, terapeutki i biegłego sądowego.

Warsztat, godz. 11.30-13.00, Sala B

Prawa dziecka – 6 zasad – Renata Szredzińska, Beata Wojtkowska, Marta Skierkowska, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Idea praw dziecka nie jest koncepcją nową. Przez cały XX wiek na arenie międzynarodowej podejmowano różne inicjatywy prawne, promujące prawa dziecka. Za ich zwieńczenie można uznać przyjęcie w 1989 roku Konwencji o prawach dziecka. Nakłada ona na państwa – strony konwencji szereg obowiązków związanych z przestrzeganiem praw dziecka. Jednak od spisania i uchwalenia praw do ich pełnej realizacji wiedzie długa droga. Pojawia się wiele dylematów i trudności natury praktycznej, jak zapisy Konwencji przełożyć na codzienne działanie, nie tylko na poziomie państwa i prawodawstwa, ale też poszczególnych instytucji i organizacji działających na rzecz dzieci.

Podczas warsztatu podejmujemy próbę operacjonalizacji postanowień Konwencji, by ułatwić ich wdrożenie na poziomie poszczególnych instytucji i organizacji działających na rzecz dzieci. Kanwą do dyskusji będzie 6 zasad wywodzących się z Konwencji:

1. Podejście oparte na prawach dziecka
2. Partycypacja dzieci
3. Brak dyskryminacji
4. Najlepiej pojęty interes dzieci
5. Wzmacnianie potencjału
6. Po pierwsze – nie szkodzić

Wspólnie z uczestnikami zastanowimy się, jak te zasady wdrożyć w codziennych działaniach.

Sesja referatowa, godz. 14.00-15.30, Sala Koncertowa**ZACHOWANIA AUTODESTRUKCYJNE DZIECI I MŁODZIEŻY****„Tnę się, ponieważ...” – samookaleczenia dzieci i młodzieży: z doświadczeń Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111 – Lucyna Kicińska, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę**

Dzieci i młodzież często wstydzą się swoich problemów, nie chcą obarczać nimi bliskich lub boją się odrzucenia czy zlekceważenia. Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111 to szczególne miejsce. Tu dociera dziecięca rozpacz, złość, gniew, samotność, wątpliwość czy strach. Każdego dnia kilkaset osób szuka pomocy i wsparcia w Telefonie Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111. Wiele z nich opowiada i pisze o samookaleczeniu – cięciu się, drapaniu do krwi, uderzaniu np. głową o ścianę, przypalaniu, wbijaniu w ciało ostrych przedmiotów. W trakcie wystąpienia przedstawione zostaną doświadczenia konsultantów Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111 w pracy z dziećmi, które się samookaleczają. Omówiona zostanie typologia zachowań autoagresywnych, najczęstsze ich powody podawane przez dzieci i młodzież, sposoby ujawniania problemu (zarówno w otoczeniu, jak i w kontakcie z konsultantami 116 111), a także współwystępujące problemy w życiu samookaleczających się młodych osób, które wybierały bezpłatny numer 116 111 lub pisały do konsultantów wiadomości przez www.116111.pl/napisz.

Czy profilaktyka zachowań samobójczych u młodzieży jest możliwa? Szkolne i medialne sposoby prewencji – Marta Soczewka, Uniwersytet Warszawski, Polskie Towarzystwo Suicydologiczne

Co roku w Polsce samobójstwo popełnia prawie dwukrotnie więcej osób niż ginie w wypadkach samochodowych. Ponad pół tysiąca z nich to dzieci i młodzież do 19. roku życia. Samobójstwom można zapobiegać. Pojawia się pytanie – w jaki sposób? W referacie uwaga zostanie skupiona na technikach i skuteczności działań zapobiegawczych. Jako przykład do rozważenia zostanie omówiona kampania społeczna (i jej skuteczność) „Zobacz... Znikam”, pierwsze w Polsce działanie tego typu odnoszące się do tematu zapobiegania samobójstwom dzieci. W ostatnim czasie w mediach coraz częściej poruszany jest temat efektu Wertera i innych zjawisk mających wpływ na decyzję o samobójstwie. Ten temat również zostanie podjęty w czasie wystąpienia. Procesy mogące wywołać zachowania suicydalne zobrazują popularne wśród młodzieży książka i serial „13 powodów”. Co dalej? W którym kierunku zmiierają działania profilaktyczne? Czy kampanie społeczne spełniają oczekiwania ich twórców? Czy można powiedzieć, że seriale o tematyce suicydalnej zagrażają młodzieży? To główne pytania, na które odpowiedzi poszukiwane będą podczas wystąpienia.

Samobójstwa młodzieży. Jak identyfikować zagrożenia? Jak pomagać młodzieży zagrożonej samobójstwem? – dr n. med. Krzysztof Sz wajca, Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Uniwersytetu Jagiellońskiego CM

Problematyka samobójstw dzieci i młodzieży zagościła w ostatnich latach w mediach i stała się tematem modnym. Nie bez powodu. Wskaźniki samobójstw rosną, zwłaszcza wśród młodzieży powyżej trzynastego, czternastego roku życia. My, profesjonaliści pracujący z dziećmi i młodzieżą, potrzebujemy wiedzy i uważności, aby skutecznie pomóc naszym podopiecznym. Paradoksalnie, szum medialny przyczynia się do popularyzacji zjawiska i może skutkować wzrostem prób samobójczych. Nie ma dowodów wspierających zasadność stosowania szkolnych programów zapobiegania samobójstwom. Specjaliści podkreślają, że samobójstwa trudno jest przewidywać – bardzo trudno jest ustalić, kto i kiedy podejmie próbę samobójczą. Czyżbyśmy byli bezradni? Nie. Mamy dużą wiedzę o czynnikach ryzyka samobójstwa i czynnikach ochronnych, o mechanizmach prowadzących do takiej decyzji, związkach między samobójstwem a zaburzeniami psychicznymi, czynnikach różnicujących próby samobójcze od działań autoagresywnych, o postępowaniu z osobami zagrożonymi samobójstwem. Jednak pomimo tej dużej wiedzy, skuteczność „pomagacza” zależy głównie od jego doświadczenia, intuicji, a przede wszystkim od jego chęci angażowania się w problemy podopiecznego i jakości relacji, która się między nimi nawiąże. Problematyka samobójstw to trudny, ale fascynujący obszar pracy. Wystąpienie poświęcone będzie praktycznym aspektom udzielania wsparcia młodym ludziom zagrożonym samobójstwem.

Sesja referatowa, godz. 14.00-15.30, Sala Rudniewa**KOŚCIÓŁ WOBEC PROBLEMU WYKORZYSTYWANIA SEKSUALNEGO MAŁOLETNIICH
– SYSTEM PROFILAKTYKI W BUDOWIE****Polityka ochrony małoletnich w ramowym dokumencie Konferencji Episkopatu Polski – o. dr Adam Żak SJ**

Dokument Episkopatu Polski pt. „Prewencja nadużyć seksualnych wobec dzieci i młodzieży i osób niepełnosprawnych w pracy duszpasterskiej i wychowawczej Kościoła w Polsce”, choć jest dokumentem komplementarnym w stosunku do Wytycznych, to jednak nie jest aneksem do nich. Jest to dokument samodzielny, zobowiązujący wszystkie dzieła prowadzone przez jednostki organizacyjne Kościoła, które podejmują pracę z dziećmi i młodzieżą oraz z osobami niepełnosprawnymi do przyjęcia i stosowania przejrzystych procedur prewencji wykorzystania seksualnego. Każda instytucja i organizacja kościelna pracująca z dziećmi i młodzieżą powinna spełniać określone w dokumencie standardy. Dokument przewiduje włączenie w działania profilaktyczne wszystkich kluczowych uczestników pracy wychowawczej i formacyjnej, włącznie z małoletnimi i ich rodzicami. Przedstawienie dokumentu wprowadzi uczestników sesji w założenia procesu budowy systemu ochrony małoletnich, jaki rozpoczął się w Kościele w Polsce.

Realizacja polityki ochrony dzieci przez niektóre jednostki kościelne – dr Anna Seredyńska, Centrum Ochrony Dziecka

Treścią wystąpienia będą normy i zasady wypracowane oraz obowiązujące w kilku jednostkach kościelnych w Polsce, prowadzących różnorodną działalność formacyjną i edukacyjną dla dzieci i młodzieży. Normy i zasady dotyczą ochrony małoletnich przed zagrożeniem, jakim jest przemoc seksualna.

Motywacje i trudności profilaktyki w różnych formach duszpasterstwa młodzieży na przykładzie diecezji opolskiej – ks. Łukasz Knieć

Wystąpienie będzie zreferowaniem praktycznych spostrzeżeń dotyczących motywacji, które wspierają profilaktykę wykorzystywania seksualnego w duszpasterstwie młodzieży w diecezji opolskiej. Omówione zostaną także trudności, które występują w procesie wprowadzania tejże profilaktyki.

Jak włączyć do współpracy rady pedagogiczne? Relacja z doświadczeń instytucjonalnych – dr Ewa Dziewońska, s. Karina Katarzyna Baca, Centrum Ochrony Dziecka

Treścią wystąpienia będzie przedstawienie założeń fragmentu projektu „System profilaktyki i ochrony dziecka przed przemocą seksualną”. Przedstawiony zostanie wstępny raport dotyczący realizacji wybranych elementów systemu.

Wykład eksperta, godz. 14.00-15.30, Sala Miłosza**Nowe spojrzenie na zaburzenia przywiązania. Jak krzywdzenie w okresie wczesnodziecięcym wpływa na neurobiologiczny rozwój dziecka – dr n. med. Anna Szczepaniak, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę**

Zaburzenia przywiązania stanowią dużą, ale i enigmatyczną grupę trudności w funkcjonowaniu dzieci. Podczas wykładu zostaną zaprezentowane jedne z najnowszych badań z obszaru neuronauki. Badań, które poszerzają perspektywę rozumienia tego zjawiska, ale i udzielają odpowiedzi na wiele nurtujących nas pytań.

Warsztat, godz. 14.00-15.30, Sala A**Emocje na sali sądowej. Warsztat dla sędziów – dr Magdalena Najda, Wyższa Szkoła Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica**

Celem warsztatu jest zapoznanie uczestników z mechanizmami wpływu emocji na postrzeganie sytuacji, osób i zachowanie się w kontekście postępowania sądowego oraz z technikami konstruktywnego kierowania emocjami. W trakcie warsztatu uczestnicy będą mieli okazję poznać i testować narzędzia rozpoznawania emocji, które to emocje pojawiają się zarówno u sędziego, jak i u uczestników postępowania. Poruszony zostanie także temat wzbudzania emocji pożądaných i redukcji lub przekształcania emocji trudnych. Przedstawione również zostaną krótkie techniki relaksacji i kierowania nastrojem. Udział w warsztacie pozwoli zmienić sposób rozumienia roli emocji w postępowaniu sądowym i postrzegać je nie tylko jako przeszkodę w sprawnym postępowaniu, ale również jako cenne narzędzia pracy sędziego. Dodatkowo, poznane w czasie warsztatu techniki umożliwią wzmacnianie kompetencji osobistych, ważnych z punktu widzenia dobrostanu psychicznego sędziego, co wydaje się szczególnie cenne wobec braku dostępu do usług psychologicznych w ramach instytucjonalnego wspierania sędziów. Warsztat będzie oparty na metodach aktywnych: ćwiczeniach grupowych, analizie przykładów, prezentacji narzędzi, praktycznym ich stosowaniu do konkretnych sytuacji z sali rozpraw, ćwiczeniu techniki relaksacyjnej.

Warsztat, godz. 14.00-15.30, Sala B**Wysłuchanie dziecka – Alicja Budzyńska, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę**

Z możliwości wysłuchania małoletnich w postępowaniu cywilnym sędziowie korzystają w ograniczonym stopniu. Zgłaszają trudności w nawiązaniu kontaktu z dzieckiem oraz interpretacji pozyskanych od niego treści. Przedmiotem zajęć warsztatowych jest doskonalenie umiejętności prowadzenia rozmowy z małoletnimi, stosownie do ich możliwości rozwojowych oraz w ramach proponowanych standardów realizacji czynności prawnej, z nastawieniem na unikanie wtórnego wiktania dzieci w konflikt między rodzicami i obciążania odpowiedzialnością za rozstrzygnięcia prowadzonego postępowania sądowego.

PLATFORMA EDUKACYJNA DLA PROFESJONALISTÓW NA TEMAT OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY PRZED PRZEMOCĄ

www.edukacja.fdds.pl

Zadaniem platformy edukacyjnej dla profesjonalistów jest wspomaganie prowadzenia szkoleń i konferencji oraz udostępnianie jej użytkownikom materiałów edukacyjnych przygotowanych przez FDDS.

Platforma umożliwia dostęp do pełnej oferty edukacyjnej oferowanej przez fundację, skatalogowanej w pięciu działach:

- **kursy e-learning:** ten dział zawiera wszystkie multimedialne kursy, zarówno te skierowane do profesjonalistów pracujących z dziećmi, jak i te przeznaczone dla dzieci;
- **scenariusze zajęć:** konspekty spotkań, które można wykorzystać podczas prowadzenia zajęć, wraz z materiałami potrzebnymi do ich przeprowadzenia;
- **konferencje i szkolenia otwarte:** pełna oferta aktualnych zajęć edukacyjnych organizowanych przez FDDS, umożliwiająca zdobycie wyczerpujących informacji nt. szkoleń/konferencji, zapisanie się na nie, ich ocenę oraz uzyskanie zaświadczenia potwierdzającego udział w szkoleniu/konferencji;
- **materiały edukacyjne:** możliwość pobrania materiałów edukacyjnych w postaci elektronicznej;
- **szkolenia na zamówienie:** oferta warsztatów, możliwość zamówienia szkoleń przygotowanych z myślą o konkretnych odbiorcach.

Aby ułatwić przegląd oferty, w każdym z działów możliwe jest filtrowanie wyświetlanych treści pod kątem ich adresatów (profesjoniści, rodzice, uczniowie), bloku tematycznego i rodzaju materiałów. Wykorzystanie tego filtra pozwala na stworzenie krótkiej listy pozycji adekwatnych do naszych poszukiwań. Użytkownik ma również możliwość wyszukania pozycji z oferty edukacyjnej FDDS dzięki typowej wyszukiwarce słownej. Platforma jest personalizowana – jednorazowa rejestracja na platformie i logowanie przy każdej wizycie pozwala użytkownikowi na stworzenie listy szkoleń, zarówno zbliżających się, jak i tych, w których już wziął udział.

Z platformą edukacyjną dla profesjonalistów została zintegrowana platforma opracowana z myślą o dzieciach i młodzieży, umożliwiającą dogodne korzystanie z kursów e-learningowych dla dzieci i zarządzanie nimi. Do platformy e-learningowej można przejść bezpośrednio z platformy edukacyjnej, dostępna jest również pod adresem www.edu.fdds.pl.

Platforma e-learningowa dla dzieci udostępnia kursy dotyczące m.in. bezpieczeństwa w internecie, udziału dziecka w procedurach sądowych, bezpieczeństwa dzieci. Atrakcyjne dla dzieci kursy, odwołujące się do interakcji z użytkownikiem, wykorzystujące film, dźwięk, animacje, quizy, przygotowano z myślą o korzystaniu z nich podczas zajęć lekcyjnych, ale również w placówkach pozaszkolnych i w domu.

PUBLIKACJE

Kwartalnik „Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka”
www.dzieckokrzywdzone.fdds.pl

**Dziecko
krzywdzone**
Teoria Badania Praktyka

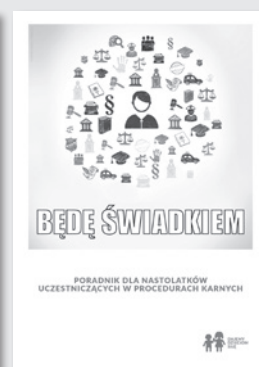
„Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka” jest periodykiem wydawanym przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę. Pismo ma charakter interdyscyplinarny. Jego celem jest poszerzenie wiedzy profesjonalistów – psychologów, pedagogów, lekarzy, prawników, polityków społecznych – na temat różnych aspektów problemu krzywdzenia dzieci. W czasopiśmie publikowane są najnowsze oraz klasyczne koncepcje teoretyczne, ustalenia empiryczne oraz informacje na temat innowacyjnych form działań diagnostycznych, terapeutycznych i prewencyjnych. Celem pisma jest również stworzenie forum wymiany doświadczeń związanych z przeciwdziałaniem problemowi krzywdzenia dzieci oraz informacji na temat znaczących wydarzeń – konferencji, kongresów, szkoleń i publikacji – z zakresu tej problematyki. „Dziecko Krzywdzone” współpracuje z międzynarodowymi periodykami zajmującymi się zagadnieniami krzywdzenia dzieci – „Child Abuse & Neglect” oraz „Child Maltreatment”.

Kwartalnik „Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka” znajduje się w wykazie czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w części B (9 punktów).

Od 2014 r. kwartalnik ukazuje się w wersji elektronicznej, publikowanej na stronie www.dzieckokrzywdzone.fdds.pl.

Będę świadkiem. Poradnik dla dzieci uczestniczących w procedurach karnych, **Będę świadkiem. Poradnik dla nastolatków uczestniczących w procedurach karnych**

Publikacje skierowane są do dzieci i nastolatków, mających składać zeznania w procesie karnym w Przyjaznym Pokoju Przesłuchań. Opracowania przygotowują do udziału w przesłuchaniu prowadzonym w trybie art. 185a i 185b kpk. Z poradników dzieci i nastolatki dowiedzą się m.in. na czym polega zadanie świadka, jakie prawa i obowiązki posiada świadek, jak wygląda Przyjazny Pokój Przesłuchań Dzieci, co się w nim dzieje i kogo można w nim spotkać będąc świadkiem.

Jak reprezentować małoletniego pokrzywdzonego w postępowaniu karnym. **Metodyka pracy kuratora procesowego**

Metodyka prezentuje zasady wykonywania praw małoletniego pokrzywdzonego w procesie karnym. Upowszechnia wiedzę na temat praw i obowiązków kuratora procesowego. Porusza problematykę m.in. kontaktu z rodzicami, małoletnim pokrzywdzonym.

Jak prowadzić przesłuchanie dziecka. Metodyka przesłuchania małoletniego świadka

Metodyka prezentuje sugerowaną, ramową strategię prowadzenia przesłuchania małoletniego świadka przez sędziów, prokuratorów i biegłych sądowych. Pomaga ustrukturyzować przebieg przesłuchania, umożliwiając jednocześnie prowadzenie go w indywidualnym stylu przesłuchującego, z uwzględnieniem podmiotowości i cech przesłuchiwanego dziecka.

Jak zorganizować przesłuchanie dziecka w trybie art. 185a i 185b kpk

Publikacja zawiera wskazówki dotyczące optymalnej organizacji przesłuchania dziecka. Sygnalizuje, w jaki sposób przygotować oraz przeprowadzić czynność procesową, aby zminimalizować stres dziecka oraz zgromadzić wartościowy materiał dowodowy.

Jak zorganizować i wyposażyć Przyjazny Pokój Przesłuchań Dzieci

Opracowanie stanowi pomocne źródło informacji na temat problematyki tworzenia przyjaznych miejsc przesłuchań dzieci. Zaprezentowane rekomendacje gwarantują, że stworzone na ich podstawie miejsca przesłuchań dzieci spełniać będą najwyższe standardy.

Jak zorganizować wysłuchanie dziecka w trybie art. 216 ze zn. 1 i 576§2 kpc

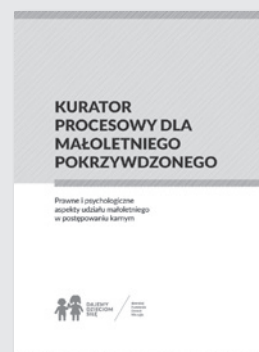
Rekomendacje wskazujące, w jaki sposób przygotować oraz przeprowadzić czynność wysłuchania dziecka w postępowaniu cywilnym.

Kurator procesowy dla małoletniego pokrzywdzonego.

Prawne i psychologiczne aspekty udziału małoletniego w postępowaniu karnym

Monografia adresowana do profesjonalistów, którzy uczestniczą w procedurach karnych z udziałem małoletniego, w szczególności reprezentujących małoletnich pokrzywdzonych jako kuratorzy procesowi. Publikacja w kompleksowy sposób omawia zagadnienia związane z występowaniem w postępowaniu karnym kuratora procesowego dla małoletniego pokrzywdzonego.

Kurator reprezentujący dziecko w postępowaniu karnym. Poradnik dla rodziców dzieci pokrzywdzonych przestępstwem

Poradnik odnosi się do najważniejszych informacji o kuratorze procesowym dla małoletniego oraz o uprawnieniach rodzica w postępowaniu karnym. Zawiera także krótką informację o kuratorze skierowaną do dzieci i nastolatków.

Wszystkie publikacje dostępne są w wersji online pod adresem: www.edukacja.fdds.pl

DAJEMY
DZIECIOM
SIŁĘ

dawniej
Fundacja
Dzieci
Niczyje

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę ponad 25 lat pomaga krzywdzonym dzieciom.

Wspieraj nas!

fdds.pl/pomoz

numer konta:

47 1240 6218 1111 0010 2833 9365

KRS 0000 20 44 26

Najsukuteczniejszym modelem pomocy dzieciom, które doświadczyły przemocy, wykorzystywania seksualnego lub były świadkami przestępstw, jest zapewnienie im kompleksowego wsparcia w specjalistycznej placówce.

Centrum Pomocy Dzieciom – skuteczna pomoc

Model działania Centrum oparty jest na światowych standardach kompleksowego wsparcia dzieci krzywdzonych. Standardy placówki to:

- **kompleksowa pomoc:** pod jednym dachem krzywdzone dziecko i jego rodzina otrzymują wsparcie psychologiczne, prawne i socjalne;
- **współpraca interdyscyplinarna:** diagnoza i interwencja prowadzona jest przez interdyscyplinarny zespół profesjonalistów współpracujących z lokalnymi instytucjami: szkołami, ośrodkami pomocy społecznej, sądami, prokuraturą itp.;
- **przeciwdziałanie wtórnej wiktyimizacji:** procedury prawne są przyjazne dla dziecka, a udział w nich nie powoduje kolejnej traumy;
- **miejsce przyjazne dziecku:** wystrój wnętrza i wyposażenie placówki są dostosowane do potrzeb dzieci w różnym wieku.

Komu pomagamy?

Oferta Centrum Pomocy Dzieciom skierowana jest do dzieci do 18. r.ż., które:

- doświadczyły przemocy lub wykorzystywania seksualnego;
- uczestniczą w procedurach karnych w charakterze pokrzywdzonego lub świadka;
- oraz do ich rodziców lub opiekunów.

Jak pomagamy?

- interdyscyplinarna diagnoza i interwencja
- wsparcie psychologiczne i psychoterapia
- przygotowanie dziecka do przesłuchania
- Przyjazny Pokój Przesłuchań Dzieci
- pomoc prawna
- pomoc medyczna (psychiatryczna i pediatryczna)

Doświadczenia przemocy i wykorzystywania seksualnego rujną dzieciństwo. Skrzywdzone dziecko, które nie dostanie odpowiedniego wsparcia, ma trudności w odzyskaniu poczucia własnej wartości i zaufania do ludzi. Specjalistyczna pomoc takim dzieciom jest złożonym procesem, który powinien być prowadzony przez wykwalifikowanych specjalistów. Centrum Pomocy Dzieciom oferuje dzieciom i ich rodzicom szansę na powrót do normalnego życia.

Razem dajemy dzieciom siłę!

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
tworzy w Polsce sieć
Centrów Pomocy Dzieciom.

więcej informacji: fdds.pl/razem

Jak możesz nam pomóc?

Wejdź na fdds.pl/pomoz, dowiedz się, jak możesz nas wesprzeć i razem z nami daj dzieciom siłę!

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
KRS: 000204426

Centrum Pomocy Dzieciom Fundacji Dajemy Dzieciom Się

kompleksowa, specjalistyczna i bezpłatna pomoc
dla dzieci pokrzywdzonych przestępstwem

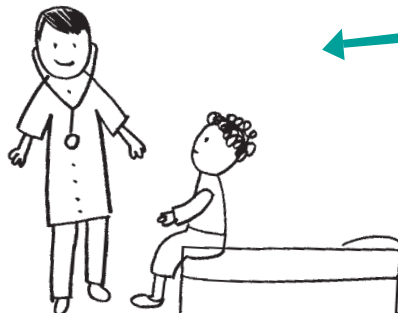
DAJEMY
DZIECIOM
SIĘ

przyjazny pokój przesłuchań dzieci

Janek opowie swoją historię sędziemu i psychologowi w przyjaznym pokoju przesłuchań. Wystucha jej również prokurator i obrońca oskarżonego.

**pomoc
medyczna**
Janka zbada
lekarz.

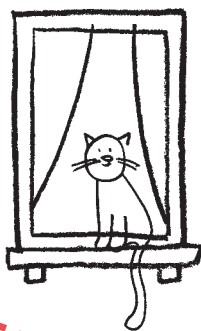
wsparcie psychologiczne

Jankiem zaopiekuje się psycholog, który pomoże mu poradzić sobie z traumą.

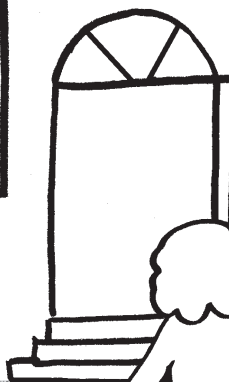

pomoc prawna

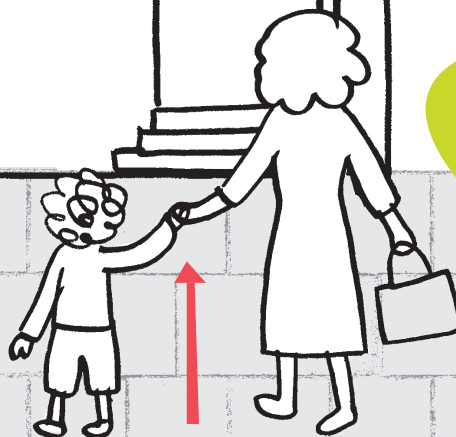
Mama Janka porozmawia z prawnikiem i z psychologiem, by wiedzieć, jak postępować w tej trudnej sytuacji.

CENTRUM
POMOCY
DZIECIOM

Janek został poważnie pobity przez swojego wujka. Do prokuratury wpłynęło zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

Janek idzie z mamą do Centrum Pomocy Dzieciom.

CENTRUM
POMOCY
DZIECIOM

Centrum Pomocy Dzieciom
Fundacji Dajemy Dzieciom Się | fdds.pl

WIEDZIAŁA

o krzywdzeniu dziecka, ale nikomu o tym

NIE POWIEDZIAŁA!

JANINA K.: ALE JA NIC NIE ZROBIŁAM
SĘDZIA: NO WŁAŚNIE!

§

OD 13 LIPCA 2017

WAŻNE ZMIANY
W PRAWIE!

Janina K. wiedziała, że jej uczennica
jest wykorzystywana seksualnie,
ale nigdzie tego nie zgłosiła.
Grozi jej do 3 lat więzienia.

**PRAWNIK
tłumaczy**

Według Kodeksu postępowania karnego każdy, kto wie o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuraturę lub policję.

Zgodnie ze zmianami w Kodeksie karnym (art. 240 kk § 1), od 13 lipca 2017 r. każdy kto wie, że dziecko jest ofiarą przestępstwa m.in. wykorzystywania seksualnego, gwałtu lub doznało ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w wyniku przestępstwa, ma **prawny obowiązek** zawiadomić o tym prokuraturę lub policję.

Zaniechanie zawiadomienia grozi karą pozbawienia wolności do 3 lat.

**FUNDACJA DAJEMY DZIECIOM
SIĘ ZWRACA UWAGĘ**

Obowiązek zgłaszania przestępstw wobec dzieci jest szczególnie ważny w działaniach profesjonalistów pracujących z dziećmi. Profesjoniści i rodzice, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie bezpieczeństwa dzieci, mogą zadzwonić pod bezpłatny numer prowadzony przez fundację: 800 100 100.

REAGUJ – TO TWÓJ PRAWNY OBOWIĄZEK!
Więcej informacji na fdds.pl/reaguj

Niniejszy materiał jest elementem kampanii informacyjnej „Reaguj - to Twój prawny obowiązek”, realizowanej przez:

DAJEMY
DZIECIOM
SIĘ

dawniej
Fundacja
Dzieci
Niczyje

Zadanie publiczne Warszawa chroni dzieci przed przemocą jest realizowane dzięki wsparciu finansowemu ze środków m.st. Warszawy

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa

